

Neuspeh Bérardove misije

Pod pritiskom iz Rima in Berlina odklanja general Franco vse predloge Pariza in Londona za uraditev spornih vprašanj v zvezi s priznanjem njegove vlade — Pred tretjim Bérardovim obiskom v Burgosu — Tudi pogajanja za premir e razbita

PARIZ, 22. februarja. Pooblaščenec francoske vlade za pogajanja z vlado generala Franca za priznanje s strani Francije in Anglije, senator Leon Bérard, se bo danes ali jutri vrnil v Burgos, da stopi znova v stik z nacionalističnim zunanjim ministrom generalom Jordano in če mogoče tudi s samim generalom Francom. Kakor je bilo mogoče izvedeti, pogajanja ne potekajo ugodno. Zdi se, da Francova vlada pod pritiskom Italije in Nemčije ni pripravljena dati zagotovila, ki jih v Parizu in Londonu zahtevajo. Dasi podrobno želje Francije in Anglije niso znane, je vendar gotovo, da gre predvsem za: 1. odstranitev tujih prostovoljcev; 2. ohranitev neodvisnosti od osi Rim—Berlin; 3. ohranitev politične in vojaške nevtralnosti in 4. opustitev pristopa k paktu proti kominterni. Francova vlada pa stoji slej ko prej na stališču ohranitve vseh zvez in obveznosti z Rimom in Berlinom. Ali bosta Francija in Anglija priznali Franca tudi brez vseh iskanih zagotovil, še ni znano.

BERARDOVI NEUSPEHI.

PARIZ, 22. febr. V Parizu je izginil optimizem, ki je vladal zadnje dni glede sporazuma z vlado generala Franca. Na uradnem mestu so sicer zelo molčeči, toda vsi znaki kažejo, da Bérardova misija doslej ni uspela. Uspelo mu tudi ni, da bi se sešel osebnostno z generalom Francom, ki se mu namenoma izmikala. Ako se Bérardu tudi ob priliki tretjega obiska v nacionalistični Španiji ne bo posrečilo, sniti se z generalom Francom in doseči kakor konkretne uspehe, potem tudi javnosti ne bo več mogoče prikrivati neuspeha. Vprašanje pa bo potem, kaj naj Francija stori, ali naj se vkloni in brezpogojno prizna Francovo vlado, ali pa naj je ne prizna in se s tem odreče normalnim odnosom s državo, ki je njena sosedna vzdolž vseh Pirenejev od Atlantskega do Sredozemskega morja. Tako stanje ne bi bilo zaželeno.

PRITISK IZ RIMA IN BERLINA.

Kakor je bilo mogoče izvedeti, bi bil general Franco ob prvem Bérardovem obisku pri zunanjem ministru generalu Jordano v Burgosu zares pripravljen, pogajati se stvarno s Francijo in seveda tudi z Anglijo glede priateljske ureditve medsebojnih odnosov in za ceno finančne pomoči iz Londona in Pariza bi bil sprejel v glavnem vse njune pogoje. Toda pozneje je sledil pri Francu silen protiprtilsk iz Rima in Berlina. Zlasti iz Rima niso prišle v Burgos samo intervencije, ampak tudi odkrite grožnje. V Rimu stoji na stališču, da je zmaga nacionalistov v španski državljanski vojni izključno zaslug Italije, ki ima zato tudi vsa pravica zahtevati od generala Franca in njegove vlade, da služi italijanskim ciljem v mednarodni politiki, predvsem seveda v Sredozemlju in nasproti Franciji. Po italijanskim zahtevam mora biti Francova Španija postojanka italijanske politike in ne neodvisna država, ki bi sama odločala o svojih zvezah in zunanje-političnih akcijah. Italija terja za svojo pomoč plačilo in svojih kart ni pripravljena dati iz rok.

PRED NOVIM SESTANKOM V BURGOSU.

Včeraj se je senator Bérard več časa in ponovno pogovarjal po telefonu z zunanjim ministrom Bonnetom iz St. Jeana de Luz. Bérard je obvestil Bonneto podrobno o poteku razgovorov z nacionalističnim zunanjim ministrom generalom Jordano in ostalimi funkcijarji burgoške vlade. General Jordano se je po Bérardovem odhodu odpeljal v Barcelono k generalu Francu in ga informiral o francoskih željah. Jordano se je vrnil sinoči v Burgos in se zato pričakuje, da bo Bérard še danes ali najkasneje jutri prišel znova v Burgos z novimi instrukcijami.

Velik interes vlada posebno za to, ali je Jordana prinesel v Burgos Francov pristaneček na to, da ga Bérard lahko obišče v Barceloni ali ne. Po sodbi sedanjega položaja se zdi, da Jordana takega povabila ni prinesel in da bo tretji Bérardov sestanek v Burgosu zelo kratek in da se bo francoski posredovalec vrnil že jutri zvečer iz Burgosa v Pariz. Na uradnem mestu pa o vsem tem molče in kažejo dalje optimistične obzore.

TUDI AZANA BREZ USPEHOV.

Prav tako so se pa ponesrečila tudi Azanova prizadevanja za premirje in mir med republikanci in nacionalisti. Nacionalisti so tako sigurni skorajšnje popolne zmagi.

Konferenca Balkanske zveze

TRI SEJE, NA KATERIH SO SE OBRAVNAVALA VSA MEDNARODNA, BALKANSKA IN DRUGA VPRAŠANJA.

BUKAREŠTA, 22. februarja. Zasedanje stalnega sveta Balkanske zveze se je pričelo v ponedeljek z vpisom turškega, grškega in jugoslovanskega zunanjega ministra v dvorno knjigo, na kar je sledil obisk pri ministrskem podpredsedniku Calinescuju, obisk groba neznane junaka s položajitvo vencev in sestanek v palači Sturza, ki se je pričel ob 15. uri. Prva konferenca je trajala dve uri. Druga je bila večeraj dopoldne, tretja pa popoldne ob 16.30. Na prvi konferenci so se obravnavala splošna vprašanja mednarodne politike z ozirom na trenutni položaj. Po uradnem poročilu je bilo ugotovljeno popolno soglasje glede interesov balkanskih držav in njihove obrambe. Na drugi seji so razpravljali zunanji ministri o odnosih do Bolgarije. Ob tej priliki je poročal turški zunanji minister Karadzolu o rezultatih svoje konference z bolgarskim ministrskim predsednikom in zunanjim mi-

nistrom Kjuisevanovom pred prihodom v Bukarešto. Kakšni so bili zadevni sklepi, ni znano. Pač pa je znano, da je bilo sklenjeno, da bodo Jugoslavija, Turčija in Grčija skupaj priznale vlado generala Franca v Španiji. Jugoslavija je sklenila priznati Franca de jure že 15. t. m., je pa počakala z objavo do konference Balkanske zveze. Romunija bo priznala Franca naknadno. Na tretji konferenci so se pa obravnavala še razna medsebojna vprašanja članic Balkanske zveze, predvsem gospodarskega značaja.

BUKAREŠTA, 22. febr. Avala. Državni podtiskar propagandnega ministrstva Titeanu je priredil večeraj v počastitev zastopnikov tiska držav Balkanske zveze v hotelu »Pallas Athene« banket, na katerem so bile izrečene prisrčne napitnice v duhu mlrovnne politike balkanskih držav.

Anglija zahteva odškodnino

PODROBNOSTI O JAPONSKEM LETALSKEM NAPADU NA ANGLEŠKO KOLONIALNO OZEMLJE V HONGKONGU

HONGKONG, 22. febr. Včerajšnji napad devetih japonskih bombnikov na britansko kolonialno ozemlje pri Hongkongu je imel doslej večje posledice, kakor se je prvotno mislilo. Mesto Chung-Cung je skoraj popolnoma porušeno. V Hongkong je pribežalo od tam več tisoč beguncev in vse bomošnice so prenapolnjene z ranjenimi. Zelo značilno je, da sta bili pri reševanju delih ranjenih tudi dve angleški zaščitni sestri, in sicer od izstrlekov streljane na japonskih letalih. Prav tako so obstrlejevali Japonci tudi potniški vlak in

potnike dobesedno pokosili. Anglija je po svojem veleposlaniku energično protestirala v Tokiu proti temu napadu in bo zahtevala poravnava vse nastale škode in odškodnino za ubite. V Tokiu se opravičujejo s pomočjo, česar pa Anglija ne bo upoštevala.

HONGKONG, 22. febr. Japonska vojska se je večeraj z ozirom na protest Anglije v Tokiu uradno opravičila Veliki Britaniji zaradi bombnega napada na mesto Chung-cung.

Zapiski

Polkovnik Beck

Polkov. Beck se lahko ponaša, da je preživel na čelu poljskega zunanjega ministrstva več ali manj vse svoje tovariše v drugih evropskih državah. Skoraj vsa

zunanja politika obnovljene Poljske je njegovo delo, ki mu je pa seveda dal prve smernice pokojni veliki maršal in osvoboditelj Pilsudski. Mnogim velja poljski zunanji minister Beck za germanofila, toda njegovo navezovanje poljske zunanje politike na Nemčijo ni bilo nikoli enostransko; vedno je Beck ohranjal trdne vezi tudi z zahodnimi demokracijami in ljubosumno varoval samostojnost in neodvisnost Poljske v koncertu evropskih velesil. Kadar je pretila s strani poljsko-nemškega prijateljstva nevarnost za to samostojnost in neodvisnost, je znal Beck s spretnim diplomatskim manevrom rešiti dostojanstven položaj svoje države. Tako je storil tudi lani, ko se je pojavilo v Nemčiji ukrajinsko vprašanje. V soboto bo sprejel italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, a že kmalu nato bo sam odpotoval v London, da tako razbije videz, kakor da se je Poljska morda vendarle čisto vklonila osi Rim—Berlin. Tudi to bo za Poljsko pomembna šahovska poteza.

Vojaška sila Nemčije

Nemčija z 80 milijoni prebivalcev (od tega 10 milijonov anektiranih) more mobilizirati samo 100 divizij, in šele z razvojem lahko dvigne to število na 280. Utrditve države in motorizacija sta še daleč pred kako zaključitvijo. Vojaštvo še ni na višini, ker so kadri organizirani šele 4 leta. Tudi ni dovolj mladih rezervnih častnikov. Uradno šteje letalstvo 3000 aparatov, ki je sicer odlične material, toda gospodarski pogoji ne dovoljujejo nepretrzanega obnavljanja. Tudi osebje še nima izkušenj. (Francoski generalstabi polkovnik Cochet.)

Zaostni razgledi

Namestnik drž. tajnika države Maryland v USA je imel pred slušatelji marylandске univerze govor, v katerem je tudi dejal, da ima današnje tekmovanje v oboroževanju lahko samo dva konca: vojno ali pa tako velik padec življenjske ravni, da je socialni kaos v svetu neizbežen.

Na indeksu

Z odlokom nacionalistične vlade v Burgosu so bili razrešeni svojih položajev na španski univerzi »zaradi pogubne politike proti Španiji in narodnemu gibanju naslednji profesorji iz republikanskega voditeljstva: prof. zdravniške fakultete in republikanski min. predsednik Negrin, prof. kemije in vojni minister Giral, prof. kemije Julian Basteiro, veleposlanik v Washingtonu, profesor prava de los Rios, veleposlanik v Londonu, prof. prava de Azcarate, bivši poslanik v Pragi in profesor prava Jimenez Asua ter več drugih politikov in visokih uradnikov.

Opozicija proti Metexu

V Grčiji se je opozicija proti Metaxasu združila. Med ljudstvom je dobila veliko zašlombo, kajti drugače ni mogoče pojasniti množestvenih aretacij, in katerim je vlada prisiljena.

Maribor, 22. februarja.

Star kitajski pogovor pravi, da ima Kitajski dvoje oči: Formozo in Hajnan. Z izgubo Formoze je postala enooka in ko so pred dnevi Japonci zasedli Hajnan, lahko rečemo, da je oslepla.

Oba otoka sta podaljšek Japonske. Skupno z drugimi manjšimi otoki tvorita sklenjeno verigo, ki okrožja Kitajsko. Japonci so sedaj popoln gospodarije te verige in vse kaže, da se pripravljajo na blokado Kitajske, ki naj prepreči hitopostopno orožje v korist Cankajseke.

Ce je ta domneva pravilna, pomeni dogodek preobrat v japonski taktiki. Japonska vojska je v osrčju Kitajske dvitisoč km od morja. Pohod je nasitil japonsko slavohepnost, a je bil mogoče nepotreben. Z manjšimi žrtvami bi verjetno Japonci dosegli isti cilj, če bi delali po vzgledu evropskih veselil, ki so se usidrale na glavna pristanišča in od tod nadzorujejo trgovino. Ali ne bi Japonci dosegli enakega uspeha, če bi se naslonili na pristanišča Tiencin, Shanghai, Kanton in na otoke, predvsem na Hajnan? Dobili bi v roke vso trgovino in lahko izrinili svoje evropske konkurente. Prihranili bi si pa vojno avanturo, o kateri sami ne vedo, kako se bo končala. Verjetno je, da Japonska že računa, da se bo morala prej ali slej umakniti iz notranjosti Kitajske in previdneje postopati. In če bo k temu prišla, ji bodo ostala vsaj otočja in pristanišča.

Verjetneje pa je, da ima zasedba Hajnana večje mednarodno ozadje. V njej moramo gledati predvsem izvajanje načrta generala Tanaka, po katerem naj bi Japonska zasedla vso Azijo z Indokino, Siamom in Indijo in končno zagospodarila nad Avstralijo. S padcem Hajnana se je japonska oblast razširila proti Indijski morju. Otok (ki je velik kot Sardinija, Korzika in Baleari skupaj) je velike strateške važnosti. Ko so ga Japonci zasedli, niso samo zatisnili Kitajski osovjestnega očesa, ampak so tudi omajali varnost posesti kolonialnih držav. Saj leži Hajnan kot nabita puška proti francoski Indokinji, ograja ameriške Filippine in prerezuje angleško morskot pot Singapur - Hongkong.

Velike skrbi je povzročilo na zapadu dejstvo, da so Japonci zasedli Hajnan takoj (24 ur kasneje) po uspehi angleških akcijskih akcij na Minorki, od koder so nemške čete izločene. Splošno mnenje je, da je zadnji japonski vojaški manever odgovor antikominterni zvezi na angleško-francosko akcijo v Španiji. Saj zasedba Hajnana ni posebno razburila Kitajske, kjer pravijo: Odkar smo izgubili Kanton ni važno, če pade tudi Hajnan. Pač pa je japonski udarec namenjen Angliji, ker ograja njeno posest Hongkong in Franciji, ker predstavlja direktno nevarnost za Indokino.

Se značilneje so izjave zastopnika japonskega zunanjega ministra evropskim novinarjem. Ko so ga ti vprašali, če je Japonska obvestila London in Pariz o svoji nameri, je ta suho odgovoril: Ne! In ne vprašanje, če sta bila obveščena o tem Berlin in Rim, je Japonci odgovoril: »To se razume samo ob sebi«.

Nobenega dvoma ni več, da so akcije evropskih totalitarnih držav in japonsko tesno povezane. Tri glavne članice antikomintern zveze torej delujejo po skupnem načrtu. Njihov izpad je tem resnejši, ker se bo baje antikominterni pakt pretvoril v pravo vojaško zvezo.

Narajajoči japonski imperializem je tesneje povezal Ameriko z Anglijo in Francijo tako, da nekateri že govorijo o vojaški zvezi demokratskega trikota London - Pariz - New York.

Do sedaj ni prišlo do večje skupne akcije veselih na Daljnem vzhodu zaradi nasprotujočih si trgovskih interesov. Dočim namreč Združene države ameriške trgujejo predvsem z Japonsko, trgujeta Anglija in Francija s Kitajsko. Toda vprašanje trgovine je sedaj stopilo v ozadje; gre za vprašanje lastnine kolonialne posesti. Američani se dobro zavedajo, da se njihovi bistveni interesi krijejo z angleškimi in francoskimi. Čim bi se namreč Anglija in Francija zapletla v evropsko vojno, bi dobili Japonci proste roke in bi nemoteno zagospodarili nad Azijo in Avstralijo ter izrinili Ameriko iz Tihega oceana.

Ozadje zasedbe Hajnana in reakcije, ki so sledile, so jasno pokazale, kako je usoda vseh kontinentov tesno povezana.

Nov veter in Podonavju

ANGLEŠKI KOMENTAR ZUNANJEPOLITIČNEGA POLOŽAJA V ZVEZI S POLJSKO, ROMUNJO IN MADŽARSKO.

LONDON, 22. febr. Tukajšnji listi razpravljajo že sedaj o napovedanem obisku poljskega zunanjega ministra Becka v Londonu in naglašajo, da si je ustvarila Poljska s spretnim tolmačenjem zunanje politike v Londonu mnogo simpatij. Angleški diplomati zasledujejo s posebnim zanimanjem zlasti zblizivanje Poljske z Rusijo in Romunijo. Po Monakovem se je Anglija odločila, da bo držala za vsako ceno svoj položaj v Turčiji in Grčiji, toda zaradi lastne odpornosti Poljske in Romunije se Anglija sedaj nikakor ne misli več umakniti na to zadnjo črto političnega odpora. Pa tudi glede Madžarske

prevladuje v Londonu vedno bolj prepričanje, da je bila Imrédyjeva demisijska tudi zunanje političnega pomena. V tem se kažejo prvi znaki za to, da se je veter v Podonavju obrnil in da tudi v Budimpešti ne verujejo več v prerokbo grofa Csákyja, da bo pripadalo sledečih 25 let politiki osl Rim-Berlin. Kljub temu da je grof Csáky ostal tudi po Imrédyjevem odstopu na svojem mestu, se v Londonu naglašajo, da se ministrski predsednik grof Teleki glede zunanje politike ozira mnogo bolj na državniške izkušnje grofa Bethlena, kakor na dosedanje tendence.

Diplomatska aktivnost Poljske

OBISKI ANGLEŠKIH POLITIČNIH OSEBNOSTI, PRIHOD GROFA CIANA IN GAFENCUJA TER BECKOVO POTOVANJE V LONDON.

VARSAVA, 22. februarja. V zadnjem času je postala Poljska novo središče mednarodnopolitičnega zanimanja in delovanja. Posebno veliko pa je postalo sedaj zanimanje za Poljsko v Angliji, kamor je povabljen zunanji minister polkovnik Beck v prihodnjih tednih. V zvezi s tem je treba omeniti potovanje angleških lordov in admiralov v Varšavo ter nedavni obisk delegacije angleške letalske družbe, ki je bil namenjen organiziranju neposredne letalske zveze med Londonom in Varšavo. V kratkem pa bosta obiskala Poljsko tudi vojvoda in vojvo-

dinja Kentska, ki sta povabljeni na lov k nekemu poljskemu aristokratu. Zunanji minister Beck bo kmalu po italijanskem zunanjem ministru grofu Ciani, ki pride v Varšavo 28. I. m., sprejel tudi romunjskega zunanjega ministra Gafencuja, nato bo pa sam odpotoval v London. Zaradi te živahnosti diplomatske delavnosti je Beck tudi odgodil svoj zunanje politični ekspezo: napovedan za 18. februar, in ga bo podal v sejnu šele po vrnitvi iz Londona. Poljska je tako sedaj v ospredju diplomatske aktivnosti.

Nadaljevanje angleške debate

DEBATA O ANGLEŠKI OBOROŽITVI SE JE V SPODNJI ZBORNICI VCERAJ NADALJEVALA IN BO SELE DANES ZAKLJUČENA.

LONDON, 22. februarja. Včeraj se je nadaljevala v angleškem parlamentu debata o letošnjem oboroževalnem programu, ki je določena za tri dni in se konča jutri. Govorili so Chamberlain, voditelj opozicije Attlee, Churchill in Morrison. Chamberlain je opominjal opozicijo, naj sprejme proračun tak, kakršen je, in da se v celoti izvede ogromni petletni oboroževalni načrt, ker se ne ve, če ga ne bo treba še sproti povečavati. Seveda je Anglija dolžna za vsak utemeljen predlog na razorožitev, toda prej je treba vzpostaviti mednarodno zaupanje. Dokler tega ni, bo Anglija svojo oborožitev izvedla od kraja. Voditelj opozicije Attlee pa je napadel vlado, ki da je kolektivno varnost Zveze narodov uničila in porušila ravnotežje sil v svetu. Churchill je dejal, da v celoti odobrava proračun in da bo angle-

ški narod prav gotovo izdatke zanj lažje prenašal kakor vsi drugi. Morrison pa je rekel, da je treba takoj mobilizirati vsa sredstva in jih efektivno uporabiti za oborožitev. Zlasti se je zavzemal za stalno obdobje med francoskim in angleškim generalnim štabom.

BERLIN, 22. febr. Nemški tisk spremlja oboroževalno debato v angleškem parlamentu z veliko pozornostjo, zamerja pa Chamberlainu, da ni omenil Hitlerjevih prizadevanj za razorožitev.

PARIS, 22. febr. Francoski tisk v celoti pozdravlja duh debate v angleškem parlamentu in zlasti odobrava Morrisonovo zahtevo po stalnih stikih med obema generalnima štaboma in Churchillovo gibanje po osnovanju močne ekspedicijske armade, ki bo stavihena Franciji takoj na razpolago.

Rusko-japonska napetost

AKO VPRAŠANJE JAPONSKEGA RIBOLOVA NE BO PREJ REŠENO, BO NASTAL SPOMLADI NEVAREN KONFLIKT.

TOKIO, 22. febr. Po informacijah agencije United Press se Japonska resno pripravlja na spopad s sovjetsko Rusijo zaradi vprašanja ribolova v ruskih vodah. Iz navodil, ki jih je poslal japonski zunanji minister Arita te dni japonskemu veleposlaniku v Moskvi, se vidi vsa odločnost, s katero hoče Japonska s sporazumom ali s silo rešiti to vprašanje. Japonska grozi tudi s prekinitvijo diplomatskih odnosov s sovjetsko Rusijo, Japon-

ski listi pa pišejo, da je sovjetska Rusija sklenila zapleniti vsako japonsko ribiško ladjo, ki bi se pojavila v ruskih vodah. V ta namen je ustanovila v Vladivostoku posebno stražno brodogradnjo. Vendar pišejo dalje listi, da bodo japonske ribiške ladje na pomlad odplule na lov, a spremljale jih bodo bojne ladje. Zaradi tega se pričakuje, da bo nastal v nekaj tednih med Japonsko in Rusijo konflikt, ki se bo težko poravnal brez vojne.

„King George V.“

SLOVESNA SPLOVITEV NOVE VELIKE ANGLEŠKE LINIJSKE BOJNE LADJE OB NAVZGOSTI KRALJA IN KRALJEVE.

CLYDE, 22. februarja. Včeraj je bila v tukajšnji ladjedelnici z velikimi svečanostmi, katerih sta se udeležila tudi angleški kralj in kraljica, spuščena v morje nova Resno da mislijo vsem tistim, ki računajo na kratko in lokalizirano vojno.

S. V. (Pariz).

linjska bojna ladja »King George V.« Nova ladja ima 35.000 ton in prekaša tako po brzini kakor po oboroženosti novo nemško linijsko bojno ladjo »Bismarck«, ki je bila nedavno splovljena v Hamburgu. Ladjo so gradili od leta 1937. Razen tega pa je gradnja še šest enkih ladij; prva bo splovljena že v nekaj ted-

nih, tri bodo dograjene v prihodnjih mesecih, 2 pa prihodnje leto. Nadalje gradi Anglija sedaj dva nova superdreadnoughta, enega s 40.000 in drugega z 42.000 tonami, ki pa bosta dograjena šele do začetka I. 1941. Na ta način bo imela angleška mornarica v doglednem času 24 velikih linijskih ladij. Ladja »King George V.« je stala 1.904.000.000 dinarjev in na njej bo 1500 mornarjev.

Grof Ciano leti v Varšavo

RIM, 22. februarja. Avala. Zunanji minister grof Ciano odpotuje danes z letalom v Varšavo, in sicer čez Dunaj. Uradno poročilo pa o tem ni bilo izdano. Grof Ciano se na Dunaju ne bo sešel z nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom. Njegov pristanek na Dunaju bo namenjen le nabavi bencina za nadaljnji pot.

Nove ostre ameriške besede

WASCHINGTON, 22. februarja. Predsednik pomorskega odbora v senatu, admiral Leahy, je včeraj izjavil, da se Amerika ne bo pustila uničiti po napadalcih, kakor je to nevarnost glede ostalih demokracij, ki ne bi bile pripravljene. Amerika bo odgovorila diktatorju v njihovem lastnem jeziku in je celo pripravljena boriti se sama proti Nemčiji, Italiji in Japonski. Prodaja letal Franciji in Angliji pomeni, rešiti te države pred razrušenjem.

Objava izvolitve novega papeža

RIM, 22. febr. Avala. Kardinalski kolegij je sklenil, da izvolitve novega papeža, ki bo izvoljen v konklavu, ki se prične 1. marca, ne bo objavljena na dosedanj tradicionalni način z belim dimom sežganih glasovnic, ampak potem vatičanske radijske oddajnice in zvočnikov. Negativna glasovanja do izvolitve pa bodo še vedno sporočana s črnim dimom. V sikstinskih kapeli dela 250 mizarjev in drugih rokodelcev celice za volitve in baldahine za konklave.

UMORI V SANGHAJU

SANGHAJ, 22. febr. Zaradi Japoncem prijaznega zadržanja so včeraj v Sanghaju Kitajci umorili štiri osebe, in sicer markiza Lija, bivšega cesarskega guvernerja, še dva kitajski policija in enega detektivna.

TOKIO, 22. febr. Poleg groženj zunanje ministra Arite, je sedaj še vojni minister zagrozil, da bodo Japonci stisnili ustave pod japonskim vplivom se nahajajočih držav in povsod uvedli vojaški režim, in to zaradi umorov kitajskih ministrov japonske vlade.

ANGLEŠKO-ITALIJANSKA POGAJANJA O ŠPANIL

RIM, 22. febr. Avala. Sem je prišel italijanski poslanik v Londonu grof Grandi. Kakor se zadržuje, je njegov prihod v zvezi s pogajanjmi, ki so se pričela med angleško in italijansko vlado glede rešitve španskega vprašanja.

ANGLIJA IN HOLANDIJA ZA SKUPNO OBRAMBO

HAAG, 22. febr. Avala. Kakor se izve, se vrši sedaj med angleško in holandsko vlado izmenjava informacij glede skupnih obrambnih ukrepov na Daljnem vzhodu.

FRANCOVA PARADA V BARCELONI

PARIZ, 22. februarja. General Franco je včeraj proslavil zavzetje Barcelone. V paradi je sodelovalo 50 tisoč vojakov, t. j. vseh sedem armadnih zborov s katalonskega bojišča. Francu ob strani je stal italijanski general Gamba, poveljnik italijanskih prostovoljcev. V zraku je krožilo 250 letal, znamke »Savoia-Marchetti« in »Messerschmidt«.

BLUM POTUJE V AMERIKO

PARIZ, 22. februarja. Avala. Potrjuje se vest, da bo socialistični voditelj in bivši ministrski predsednik Leon Blum v kratkem potoval v Združene države Severne Amerike.

Vremenska napoved. Oblačno, mestoma padavine. Sicer nobene bistvene spremembe vremena

Borza. Curih, 22. februarja. Devize, Beograd 10, Pariz 116,5, London 20,6, New York 130,7, Milano 23,13, Berlin 176,15, Praga 15,075

Domači zapiski

Proračun prosvetnega ministrstva

Finančni odbor narodne skupščine je začel razpravljati proračun v poslovnosti. Najprej je govoril prosvetni minister dr. Čirč. Letošnji proračun znaša 991.400.000 dinarjev ter je za 52 milijonov večji od lanskega. Zadnjih 20 let ni storjeno na prosvetnem polju to, kar bi se moralo storiti. Devet desetih izdatkov gre na plače. To ni čudno, saj ima to ministrstvo 39.000 uradnikov in nekaj sto delavcev. Primanjkuje nam učiteljev ter profesorjev. V predlogu proračuna se zahteva 750 novih učiteljev ter 100 profesorjev. V državi je 8800 osnovnih šol, 400 otroških vrtcev ter 1.500.000 šolarjev. Meščanske šole vršijo dobro svojo nalogo samo tam, kjer so bile že pred vojno. Dr. Čirč je protipodpisoval novih srednjih šol, ker še dotedaj s končano univerzo ne morejo dobiti zaposlenja. Moških srednjih šol je 129, ženskih 20, mešanih 80, nepopolnih 44, samoupravnih 12 in privatnih 19. Srednješolcev je 80 tisoč, srednješolk 24.000, profesorjev pa okoli 5000. Učiteljskih šol je 29 državniških, 23 mešanih in 5 privatnih z 1400 učenci in 1500 učenkami. Še letos bo najmanj polovica tistih, ki čakajo na napredovanje, napredovala. Za zagrebško univerzo bo polizkusil dobiti letos več kot za beograjsko, ker je le-ta že itak veliko več dobila od države. Skupaj je okoli 16.000 dijakov na treh univerzah. Prosvetni minister je poudarjal potrebo gledališč ter raznih znanstvenih zavodov. Nato je bila debata, v kateri je poslanec Fran Gabrovšek dejal, da je vsota 10.000 din za Akademijo znanosti in umetnosti v Ljubljani premajhna.

Srbska fronta

Dr. Laza Marković je v Sarajevu izjavil, da tudi dr. Maček želi lojalno sodelovanje s srbskim narodom. Razcepjenost Srbov pa je glavna ovira sporazuma; zato je potrebno opustiti vse strankarske borbe med Srbi in ustanoviti enotno srbsko fronto, ki ne sme biti naprtena proti Hrvatom, ampak mora obratno olajšati sporazum z njimi.

Ohlajenje v Zagrebu

Po odgovoru na pisanje beograjskih listov pravi »Jutarnji list«, da je res, da je v naši državi in posebno na hrvatskem atmosferi pričakovana. Ničesar ni storil ničesar, kar bi dalo voljo za povod, da ne reši hrvatskega vprašanja. Točno pa je tudi to, da se očividno želi najti neki izgovor, »ki bi« — žalost — omejevali izpolnitev hrvatskih zahtev. Hrvatski kraji so prenasršeni z obeti, deklaracijami, izjavami in splošni s vsem, kar bo šele prišlo, ker v hrvatskih krajih ni več vere v dobro voljo z druge strani. Ni težko popraviti krivic, ki so bile izvršene v času volitev, ker to popravljajo krivice je čisto navaden akt pravčnosti. Atmosfera pričakovanja je tu, vendar je atmosfera vremenska omejena. Obstoji nevarnost, da v ljudske duše ne pride zategnenjenost in ledena psihoza. Zaradi tega so potrebna dejanja, ki ne zavisijo od skupščinskega delovanja; dela, za katera je zadosti en sam telefonski ukaz podrejenim.

Vas v Halozah

Od 41 otrok mogoče razreda dobiva hrano na dan: pet stalno trikrat, 17 včasih trikrat, 6 stalno dvakrat, 12 včasih dvakrat, 1 samo enkrat. Kruha imajo otroci: 14 stalno, 15 včasih, 11 skoraj nikoli, 1 nikoli. (Avgusta Gabersak v »Dejanju« št. 2.)

Prikrto brezbožništvo

Vendar bi storili veliko, vprav usodno napako, če bi pri tem, ko se borimo proti odkritemu brezbožništvu, ki je pri nas razmeroma redko in ljudi večinoma bolj odbija, kot pa privlači, pozabili na drugo, sicer mnogo manj zavestno in izrazito, marveč prikrto, na prav zaradi tega posebno nevarno obliko brezbožstva, ki se kaže v tistem čudovito drznem in kliničnem prevračanju božje resnice in pravice, kakor ga opažamo danes v vsem javnem življenju in njegovih glasilih domala vseh struj in skupin. (Dr. Andrej Gosar v »Dejanju« št. 2.)

Novice

Sodobna gradnja ledenic in hladilnih naprav

Stavbna tehnika zahteva pri gradnji ledenic in hladilnih naprav posebno paznjo, ter je potrebno pred graditvijo istih rešiti več važnih vprašanj, kakor glede zbirne prostega gradiva katero najbolje odgovarja, izolacije itd.

Hladilne naprave posebno ledenice se smejo postaviti samo na popolnoma suh prostor. Temeljna voda se mora brez-pogojno odvajati. Če hočemo ledenico ali hladilno napravo zgraditi v že obstoječem poslopju je potrebna največja paznja. Vsaki prostor, ki ni popolnoma suh, ali v katerem zidovju se nahaja vedno višje napredujoča vlaga od temeljne vode je popolnoma izključiti. Taki prostori ne morejo nikdar služiti za hladilno napravo ali ledenico, ker se v teh prostorih zrak ne more držati svet in čist, kljub najboljši ventilaciji, kakor je v takih prostorih potrebno. Prejšnje pralnice, kuhinje, stranišča, hlevi ali podobni prostori, kateri so bili posebno izpostavljeni vlagi se zato ne morejo nikdar prezidati v ledenice ali hladilne naprave. Pri prezidavi na obstoječe zidovje je pa paziti na to, da se vmesni prostor dobro izolira proti vlagi.

Ledenica in hladilna naprava odgovarja svojemu namenu samo takrat če so stene strop in tla zgrajeni iz preizkušene izolacije, da se izognemo nepotrebnim izgubam mraza. To je posebno važno

zato, ker so stroški za napolnitev z ledom zmiraj precej visoki. Popolna izolacija se doseže če je zrak izolacijske plasti absolutno suh, ter suh ostane. Mora biti tako zaprt, da popolnoma miruje. Samo gradivo (izolacija) z malimi votlinami, katere so zaprte med seboj in tudi od zunanjega zraka odgovarjajo popolnoma tem zahtevam.

Listje, žaganje itd., torej hygroskopična telesa niso sposobna za izolacijo. Pri takih izolacijah se ohladi od zunaj prihajajoč topli zrak, ter se spremeni v roso torej vlagu, kar povzroča gnobilni proces, kateri ima izvanredno slabe posledice. Seveda so stroški za pravilno zgrajene ledenice in hladilne naprave nekaj večji, ne smemo pa pozabiti, da nastane vsled slabe izolacije velika škoda, katere se da odpraviti le z velikimi stroški.

Zato se vzame pri gradnji ledenic in hladilnih naprav zmiraj izolacijo, katere se je po dolgoletnih praktičnih izkušnjah najbolj obnesla. Zelo važno pri tem je pa seveda tudi, da se pravilno izolira, za kar je potreben pravilen načrt, katerega mora izdelati strokovnjak v vseh podrobnostih in tehničnem opisu, ker šele potem je mogoče izdelati higienične in gospodarsko delujoče ledenice in hladilne naprave, katere obratni stroški so minimalni.

Marko Štuhec, poobl. zid. m. Ivanjkovec.

Pomanjkljivost cestno policijskih predpisov

Na številnih konferencah in anketah se čisto razpravlja tudi o pomanjkljivosti izvajanja naših cestno-policijskih predpisov. Često prihajajo pritožbe s strani naših in tujih avtomobilistov in njihovih organizacij. Priznati moramo, da je stanje nekoliko izboljšalo, odkar je bila vpeljana motorizirana kontrolna služba, ki jo opravlja za bivšo ljubljansko oblast policijska direkcija v Ljubljani, za bivšo mariborsko oblast pa predstojništvo mestne policije v Mariboru. Vendar pa se ne samo kmetstvo prebivalstvo in podeželski vozniki, ampak tudi kolesarji in pešci, še vedno premalo brigajo za cestno-policijski red. Vozijo po napačni strani in ponoči brez predpisanih luči, se ne ozirajo na signale, kar ima za posledico zadrževanje prometa in nevoljo avtomobilistov ter ogroža tudi obično varnost prometa na naših cestah ter je ta malomarnost povzročila že mnogo nesreč posebno tujih avtomobilistov, ki so vajeni večje discipline v cestnem prometu.

Nujno potrebno bi bilo, da se spremeni trenutno veljavni predpisi, po katerih morajo nadzorni organi, ki vršijo z veliko požrtvovalnostjo in z dobro voljo svojo težko in odgovorno službo, vsak prestopek javiti pristojnemu okrajnemu

načelstvu, oziroma policijski oblasti. Reforma je tu nujno potrebna. Šele takrat, ko bodo kontrolni organi na licu mesta kaznovali z denarno kaznijo vsaj navadne prestopke, ki usoj povzročili hujših nesreč, lahko res pričakujemo izboljšanje varnosti na naših cestah. — Mnogo grešijo tudi otroci in mladina ter bi bilo nujno potrebno, da bi se tudi v solah in ob vsaki primerni priliki otroci poučili o predpisih cestno-policijskega reda in opozorili na koristi, ki jih ima celokupno gospodarstvo od turizma, posebno od motorizma ter končno opozorili tudi na potrebo, da se postopa z vsemi tujci in turisti ljubezno in gostoljubno.

Znano je, da ina Slovenija izredno mnogo kolesarjev, posebno v okolici naših glavnih mest in večjih industrijskih krajev. Ti kolesarji predstavljajo precejšnjo obremenitev za naše ceste in še bolj ogrožajo varnost cestnega prometa. Nujno je potrebno, da se uredijo vsaj v naših glavnih mestih in v okolici istih posebne kolesarske steze, saj plačujejo kolesarji obične takse ter lahko upravičeno pričakujejo, da se vsaj ta denar uporabi za njih varnejšo in mirnejšo vožnjo.

Da bo več otrok...

Vas Glibovac blizu Smederevske Palanke je znana po usodnem nazadovanju rojstev. Število prebivalstva od leta do leta naglo pada. O tem je začel občinski odbor resno razmišljati. Na zadnji občinski seji je bil z velikim odobravanjem sprejet edinstven predlog v naši državi. V novi občinski proračun so vnesli po-

stavko za pomoč porodicam. Vsaka mati, ki je doslej rodila štiri otroke, bo dobivala od občine 500 din letne podpore. Žene pa, ki so že več kakor pet let omejene in so se doslej ogibale porodu, bodo prejemale za prvo rojeno dete 1000 din občinske podpore.

Zagrebske tržne specialitete

V Zagrebu prodajajo že letošnji krompir iz Italije in Dalmacije. Tudi karfiolje je zelo mnogo na trgu. Posebnost zagrebškega zelenjadnega trga pa je gotovo že letošnji grah, ki ga poslali iz Palestine. Cene tem tržnim specialitetam so še precej visoke.

Delo CMD v Zg. Sv. Kungoti

Tukajšnja podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda je priredila na pustno nedeljo igri »Gospa Kordula« in »Nocoj je en lep večer«. Zanimanje za to prireditev je bilo že dolgo poprej zelo veliko in temu primeren je bil tudi obisk. Veliko gledalcev je moralo oditi, ker niso dobili v prenatrpani dvorani nobenega mesta več.

Da je prireditev tako lepo uspela in da je bil tudi gneten uspeh tako izredno velik, gre v prvi vrsti zahvala požrtvovalnim kungoškim gospodim, ki so se odlično odrezale vsaka v svoji vlogi. Prireditev je pokazala, da v Kungoti podružnica Ciril Metodove družbe ne spi in da se ljudje zavedajo velikega pomena te naše šolske družbe, ki tako vestno skrbi za našo obmejno decu o priliki vsakoletnih božičnic.

Za elektrifikacijo Zg. Sv. Kungote

Več posestnikov iz Sv. Kungote se resno zanima za elektrifikacijo svojih domov, saj pelje daljnovidno ravno skozi sredino Kungote in je postavljen že tudi

transformator. Radi previsokih zahtev za napeljavno pa pogajanja z mariborskimi mestnimi podjetji še niso zaključena. V interesu obeh strani je na vsak način, da pride do čimprejšnjih soglasij.

Kuharji so se organizirali

Te dni je bilo v Beogradu več sestankov kuharjev, na katerih so razpravljali o ustanovitvi organizacije kuharjev. Na zadnjem sestanku so ustanovili kuharski odesk pri Združenju gostinskih obratov. Namen organizacije kuharjev je v glavnem posredovanje za zaposlitev v sezoni. Nova organizacija šteje že precej desetih članov.

Največje evropsko pokopališče

Na Glasincu blizu Romanije planine v Bosni je največje pokopališče v Evropi. Na prostornem polju je na tisoče grobov. To pokopališče je še iz zgodnje železne dobe. Pri odkopavanju so v teh grobovih našli mnogo nakita, orodja in posode. Nekatera trupla so bila sežgana. V mnogih grobnicah je bilo tudi po 50 in še več kostnjakov.

o. Slovenski rudnik prodan na dražbi. Te dni je bil na javni dražbi prodan motniški premoženje, ki je deloma v kamniškem okraju, deloma pa v okraju Sv. Petra v Savinjski dolini. Rudnik je kupil inž. Evgen Rustja za najnižji ponudek 455.721 din.

o. Cerkveni tat pri Ljubljani. Na Dobrovi pri Ljubljani je neznanec vlomil v cerkveni nabiralnik in ga popolnoma izpraznil.

o. Mednarodni kabel. Poštni minister je dobil pooblastilo za nabavo mednarodnega kabla Beograd-Zagreb-Maribor-Nemčija.

o. Slovenska sodišča potrebujejo nove prostore. Te dni je obiskal resornega ministra predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani g. dr. Golja ter obrazložil pomanjkanje prostorov za slovenska sodišča. Nujno je zahteval gradnjo sodne palače v Celju, drugje pa naj se obstoječa sodna poslopja popravijo in uredijo.

o. Razbojnik je ustrelil krošnjarja. Blizu Gorjanec med vinogradi je neznan razbojnik iz zasede napadel 31-letnega krošnjarja Janeza Stiblerja. Neznanec je ustrelil na krošnjarja in ga smrtno zadal v glavo in desno roko. Poškodovanca so prepeljali v bolnišnico.

o. Nesreča pri gradnji petanjskega mostu. Včeraj se je pri gradnji petanjskega mostu hudo ponesrečil delavec Janez Metličar. Na desno roko mu je padlo 500 kg težko dvigalo in mu je popolnoma zdrobilo. Le izredno srečnemu naključju je pripisati, da nesreča ni zahtevala človeških žvitev.

o. Poročila sta se v Ljubljani častnik trgovske mornarice Srečko Centa in gđc. Hermina Milačeva.

n. Za 1000 dinarjev prodal 16-letno dekle. Polcija v Skopju je razkrinila družbo trgovcev z belim blagom. Aretila je nekega meščana, ki je prodal 16-letno skopjsko lepoticu za 1000 dinarjev nekemu drugemu trgovcu. Uvedena je stroga preiskava.

n. V niškem gledališču se je zrušil strop. Med predstavo operete »Mala Floramy« se je v Narodnem gledališču v Nišu zrušil del stropa na gledalce. Pri tem je bilo šest oseb lažje ranjenih.

n. Gradnja palače Narodne banke v Karlovcu. Spomladi bodo pričeli v Karlovcu graditi palačo podružnice Narodne banke. To bo najlepša zgradba v mestu. Veljala bo dva in pol milijona dinarjev.

»Vzemite, prosim, tudi knjige s seboj — prihodnji teden bo revizija!«

Nevzdržan položaj sezonskega delavstva v letošnji mrtvi sezoni

PERECI PROBLEMI, KI TERJAJO NUJNE RESITVE. — NOVA UREDBA O PRESKRBOVANJU NEZAPOSLENIH DELAVCEV JE MOČNO PRIZADELA STAVBINSKO DELAVSTVO.

Dobren del našega podeželskega proletariata išče zaposlitve v sezonskem delu doma in v tujini, in to največ iz onih krajev, kjer ni razvite industrije, da bi zajela rastoči povišek prebivalstva. Prav Stajarski del Slovenije, predvsem Slovenske gorice, so že od nekdaj dajale največ sezonskih delavcev in to zidarjev, ki so iskali dela v razvijajočih se mestih, kakor v Mariboru in Ljubljani. Stavbinsko sezonsko delavstvo pošilja stalno denar svojim družinam na podeželje, da si pomagajo, da se morejo obdeli lid. Njihove družine, ki se po večini preživljajo s teženjem na kmetijah, sicer pridelajo najnujnejše za življenje, težko pa pridejo na kmetih do denarja za obleko, sol lid. Denarni dotok, ki se je vsako leto dotekal iz mest na podeželje, je bil vseskozi precejšen. Poznalo se je po prav tako močno v mrtvi sezoni od novembra do marca, ko sezonsko delo počiva in je dobivalo sezonsko delavstvo skozi zimo podpore, ki so mu pa bile z novo uredbo o preskrbovanju nezaposlenih delavcev z dne 25. nov. 1937. odvzete.

Prejšnja leta je dobil skozi 4 mesece zaposleni sezonski stavbinski delavec 2 redni in 1 izredni podpora, skozi 8 mesecev zaposleni sezonski delavec pa 3 redne in 2 izredni podpore. Po razredih bi dobivalo: sezonsko delavstvo samo v sezoni od 1. aprila do 30. novembra po 60 din in 90 din in 120 din, z družinskiimi dokladami pa po 70 din in 110 din in 150 din tedensko, če ima delavec najmanj dvostor prispevnih dni zavarovanja. Po statistiki OUZD iz Ljubljane je bilo zaposlenih 1936. leta 12.360 zavarovanih stavbinskih delavcev, kar se pravi, da je se takrat razdelilo v zimske dobi 1 in pol milijona din podpor nezaposlenemu delavstvu. Pozimi 1937—38 so te podpore dosegle višino 2 milijonov dinarjev, ker je bila zaposlenost v letu 1937. večja. Ta denar, ki so ga med sezono plačevali delavci, je šel v veliki meri na naše podeželje ter vseskozi ugodno vplival na gospodarstvo; sezonski delavci pa so si morali s tem zneskom v največji sili nabaviti najnujnejše.

Slovenija je plačala od 1. 12. 1927—37 na prispevkih za brezposelnost podpore v Beogradu do 41 milijonov din, izplačanih pa je dobila nazaj največ 11 milijonov din. In to za 100%.

Celje

c. Aretacija nevarnega vlomilca. V St. Juriju ob Taboru so orožniki zasledili 46-letnega Vencoviča iz Zalca, ki je bil že 18 krat kaznovan in ima na vesti vlogo v Vranskem, Zalcu in Laškem. Ko je zagledal orožnike, je pobegnil na Črni vrh, ko so ga pa zajeli, se je izdal za Cizila, Sitarja in Skojanca, katerim je ukradel delavske knjižice. Po daljšem zasliševanju je povedal pravo ime in prižal vlogo.

c. Maček vzgal hišo. Na Vodučah pri Silivnici je zgorela hiša posestnika M. O. Hiša je bila vredna 10.000 din. Ogenj je zanesel v seno maček, ki se je preje smukal okrog peči, ko se mu je vnela dlaka, pa se je drgnil v seno v klevo.

c. Nesreče. Pri padcu s kolesa si je zlomil nogo ključ. pom. Klančnik Alojz v Mozirju. Rudarjeva žena Cecilija Kovčič je padla po stopnicah v Hudi jami in si zlomila rebra.

Ptuj

p. V bolnišnico so prepeljali 24-letnega hlapca Riharda Stevana. Vasovalci iz Moškanje so ga v noči na cesti zbili do nezvesti. Zabil je nevarne poškodbe na glavi. Dalje Bruncič Minko, 12-letno pastirsko iz Vitomercov, Sv. Lovrenca v Slov. gorah, ki si je s padcem po zaledenih tleh zlomila desno nogo.

p. Ljubljansko gledališče gostuje v petek zvečer, 24. febr., s tridejansko komedijo »Hollywood«.

p. Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri film »Valček na ledu«.

p. Vabimo na redno letno skupščino Rdečega križa v Ptuj, ki bo v nedeljo ob pol 11. v deški ljudski šoli v Ptuj.

o. K poročilu »Krvav obračun med obmojnimi tihotapci«: »ponedeljkovi števili

Ze imenovana nova uredba je sicer malenkostno zvišala na eni strani podporo nezaposlenemu delavstvu od strani javnih bod dela, na drugi pa je uredila težko prizadela sezonsko delavstvo, ker ga v veliki večini izključuje od vsakih podpor v mrtvi sezoni. Še več. Sezonski delavci ne bodo deležni podpore niti v sezonski dobi za slučaj nezaposlenosti, kajti nova uredba predpisuje za podpore 1 mesečno čakalno dobo, nezaposlenost sezonskega delavstva pa traja po navadi prav prve tedne pred novo sezono, ko išče sezonsko delavstvo zaposlitve.

Ne glede na vse te neugodnosti pa so morali sezonski delavci prispevati za javne borze dela prav tako kakor vsi ostali delavci. Letošnjo zimo pa so prepuščeni z družinami največji bedi, saj si ne morejo nabaviti najnujnejše hrane, da o obleki, obutvi, najemini za stanovanje niti ne govorimo.

Zraven vsega tega je bila zaposlitev stavbinskega delavstva lanske leto občutno manjša kakor prejšnja leta, to pa zaradi napetih zunanje-političnih dogodkov, ki si kapital ni upal na svetlo ter je stavbno delo do julija počivalo; saj se je sezona lani začela šele julija. Podaljševal se je tudi delovni čas, kar je vse povišalo nezaposlenost sezonskega delavstva.

Zaradi tega nevzdržnega položaja se je vršilo v Mariboru javno zborovanje stavbinskih delavcev, podružnica Zveze stavbinskih delavcev v Mariboru pa je poslala občinam, kjer prebivajo stavbni delavci, prošnjo, da podpro stavbinsko delavstvo pri petičiji, ki jo je poslala omenjena zveza na Kr. bansko upravo, da banska uprava izposluje od ministrstva za socialno politiko in nar. zdravje večji znesek za izredne podpore sezonskemu delavstvu v letošnji zimski sezoni. Iz mariborskega okrožja je že poslalo 17 občin petičijo na bansko upravo.

Zeleti bi samo bilo, da bo na merodajnem mestu petičija ugodno in kmalu rešena, da se vsaj tako malo popravi po novi nredbi prizadeto stavbinsko delavstvo. Stavbinski delavci si je kravzo za službo; letos jim ni nič pomagalo, četudi so si med sezono pritržovali na hrani in jedli prečestokrat sam suhi kruh, da so mogli podpreti družine.

ki pripominjamo, da Rozman zanikuje, da bi on prejel na meji tihotapsko blago. Pač pa trdita tihotapca Čepe in Polajžar, da jima je vzel Rozman skrito blago ter da sta ga zaradi tega napadla.

n. Skoraj dva milijona kg tobaka v prilepskem okraju. Te dni je državna monopolna komisija končala z nakupom tobaka v prilepskem okraju. Skupaj je odkupljenega 1.935.000 kg tobaka, za katerega so dobili kmetje 32 milijonov dinarjev.

n. Anketa samo za ženske. V Beogradu bo jutri konferenca društva »nezaslišana matie, ki ji bodo smele prisostvovati samo ženske. Na tem zborovanju bodo žene zastopale pravico enakopravnosti ženske z moškimi in se borile za zaščito naših mater.

n. V Beranah primanjkuje drobiža. Trgovsko in denarno poslovanje je v Beranah zadnje dni zelo oteženo. Primanjkuje namreč drobiža po 25 in 50 parater kovancev po eden, dva, deset, dvajset in petdeset dinarjev.

n. 30% povišanje plače so dosegli delavci tvrdke »Domovinske delniške družbe« v Zagrebu in Slavonki Požegi. Podpisana kolektivna pogodba daje delavcem precejšnje ugodnosti.

n. Slinavka in parkljevka je prenehala. Iz vseh krajev naše države prihajajo poročila, da je odpravljena nevarnost slinavke in parkljevke. Zato so živinski sejni skoraj v vseh krajih zopet dovoljeni.

n. Zob težak poldrugi kilogram. Te dni so delavci v nekem potoku v Aleksandrinovcu izkopali ogromen zob neke predzgodovinske živali. Zob je tehtal poldrugi kilogram.

n. 95 letnemu starčku se je rodil sin. Te dni je blizu Berane umrl 120-letni Muhamed Hasanović, ki se mu je v 95 letu njegove starosti rodil sin. Kot 60 letnik se je poročil z 20-letno mladenko.

Maribor

V pepelnični noči...

»Polnočni zvon iz temnih lin — molko odklenjal je — utihnil glas je violin — strunar obdrenkal je...« Besede te, vržene v moko sivno nebu, splahutajo kot bežne nočne ptice tja preko Aleksandrove, kjer se pomikata postavi dveh gospodov, z redute odhajajočih veseljakov.

Tu je polnoč zdavnaj minila, ura gre že na pet, v stolpu frančiškanske cerkve pozvanja k jutranji.

»No, le deklariraj dalje,« dregne gospod z belo papirnato krizantemo v gumbnici sukne tovariša z rdečo krizantemo. »So lepi stih! Od kod pa je to?«

»To je Gregorčičeva pepelnična noč. V tretji šoli sem jo znal na pamet. Tebi je neznana? Seveda, ta naš čudoviti novi rod! O donna Klara!« zapoje in razprostre roke proti deklini, ki prišviga mimo na kolesu.

»Pustna šema!« pade nazaj njen odzdrav.

»Bravo, deklica!« dobro si jo zadela. »Saj to že davno vem!« se zasmeha on, prižigaje si cigareto ob tovariševi. »Rešeni ti, bratec, ni ga imenitnejšega občutka, kakor kadar sam sebi s polnim prepričanjem lahko rečeš: Ti prokleti norci! To ti dušo kar sprosti in te navda z veseljem, veseljem... Da, da, draga, podaj mi v slovo še enkrat rokoko, good night, good night...«

»Ne prepevaj!« ga posvari bela krizantema. »naju bo policaj, Rajši mi tisto zdekliniraj o pepelnici. Saj smo že v pepelnici. Ali greva v cerkev?«

Aleksandrova se zdaj prebujala in oživljala. Kolo se pojavljalo za kolesom, posamič, v trohah — delavke, ki hitijo v tovarno. Vsem ista smer: Melle. V svitu luči poliskavajo pedali, svetle nogavice, vitke noge.

Veseljakov kolovratita dalje v bratskem

objemu, zbijaše šale na dekleta. Zdal pa srečata zgrbljeno starko, krevsajočo v cerkev. Na skienjenih rokah izpod volnene rute se ji svetlikajo svetilnice rožnega venca.

»Dobro jutro, manica!« ji zakličeta veseljaka. »Pa še za naju kak očenašek!«

»O, saj sta ga potrebna!« reče ženica in drugega nič.

Gospoda stojita tam in sta tudi umolknila. Čez čas se bela krizantema ozre v rdečo: »Veš, spomnila me je na mojo rajno majko. Bila je tudi takole majkena, sključena, uboga... Jaz bi kar malo pogledal v cerkev.«

»Si dober sinko, le stori to!« prikima drugi. »Pa ker je pepelnica... Pa se spokorimo, no.«

Snameta pustne rozete iz gumbnic in stopita v cerkev. Tam se prvi zaustavi pred oltarjem Marije, se zazre v njeno milo obličje in morda tudi tlo šepeta molitvico, katere ga je kot otroka naučila mati. Njegov drug pa je se usedel v klopi in tudi mežika z neprespanimi motnimi očmi tja v daljne lučke glavnega oltarja, dokler ga bolj ne začne zanimati elegantna dama, ki je očividno tudi prišla z redute in pokleknila tam pri Mariji.

Dolgo jo gleda tako zatopljeno v molitev in mrmra sam pri sebi: »Bogme, ša najlepša je ženska, kadar molí. In lepo je, kdor ima vero in more moliti... Jaz ne morem... Star grešnik sem, ni mi več pomagati...«

Vzdihne stari grešnik in potem lepo za dremleje. In če ga niso prebudili, pa morda še zdaj dremleje tam v cerkveni klopi nespokorjen spokornik.

Vsem zemljanom pa: Memento homo, quia pulvis es et in pulverem revertere...

ejo.

... smo sneli maske in si glave s spokorniškimi pepelom potresli

Vsak dan srečujete ljudi. Videti so pametni, resni in obenem tako vsakdanji, da skoraj ne morete verjeti, da bo enkrat na leto ta svet, ki hodi drugače po zmerno izhojenih tirnicah vsakdanjosti, znenada skočil iz opije in začel noreti.

Cudovito je prav za prav vse to in naše življenje. Človek živi vse leto in kaže svoj vsakdanji obraz, znenada pa začuti potrebo, po maski. Natakne si masko — lahko čisto navadno papirnato ali kakršno koli cunjasto masko — pa ni več to, kar je bil. Maska ga je pretvorila v maskarado; maskara pa ni več človek, ampak je nekaj individuum, ki lahko počenja nemogoče stvari, kar bi pametnemu človeku, in tudi maskari, ko je bila še človek, niti na pamet ne prišlo.

Otroci se prav za prav ne vedo, kako je to s pustim; pa je z njimi že tako, da vedno počenajajo, kar vidijo počenajati starejši. Vesel je tak otrok, če natakne papir ali se pa namaže ter se potlej tako našemljen razkazuje po okolici, prosjači in se pretepa s maskarami.

Drugeče je spet z dekleti. Če ta ali ona ni ujela ženina v predpustnem času z obrazom, kakor ji ga je Bog ustvaril, si natakne v zadnjih dneh predpustnega časa masko in skače in nori z njo toliko časa, da »ga slakne nazadnje, ki bil ji je kos«.

Sploh pa je maska sijajna stvar

tudi za ljudi, ki na priliko po svoje mislijo. Natakneš si masko, pa lahko za njo misliš, kar hočeš, ničče ne bo ničesar opazil. V človeka pred tabo bo rezala samo spaka, ki si si jo nataknil, ti boš pa lahko za to spako delal, kar boš hotel, seveda — duševno in grizmano. Tudi ne bodo ljudje opazili, če se postaviš kjer koli na vidnem mestu in pokažeš tako rekoč vsemu svetu jezik. Pa če bi tudi zvedeli, da si jim pokazal jezik, ti ne bi ničče zameril, saj si ga pokazal na dan vseh norcev in izza maske. Za pustni torek in maske velja svoboda, ki je druge dneve ni na svetu. Ko je dobri Bog ustvarjal svet je že vedel, zakaj je določil pustni čas. Na svetu je dober nekaj ventil, da na lepem ne raznese sveta.

Ali kakor pride za grehom pokora, tako pride za pustim torkom pepelnica. Opolnoči je treba sneti masko in se pokazati znova takega, kakor si. Treba se je potresti s pepelom in začeti znova vsakdanje življenje. V predpustu se je resda marsikdo iztril, na pepelnico pa je spoznal, da je najboljše, da se potrese s pepelom. Človekova pot ne dela velikih krivljiv; v splošnem se dviga in pne do pustnega torka in pada po tleh nazaj v pepelnico. To se dogaja pri človeku večkrat na leto in včasih celo večkrat na dan.

Sestanek zagovornikov tezenskega pokopališča

O nameravani ureditvi novega mestnega pokopališča na Tezenu smo že večkrat poročali. Prav tako smo obsojali stališče tezenskih občinskih odbornikov, ki so iz ne razumljivih vzrokov proti tezenskemu pokopališču. Seveda pa davkoplačevalci na Tezenu nikakor ne soglašajo z enim ali dvema gospodom s Tezena, ki zavirata ta načrt, hkrati pa se z vsemi silami borita za osamosvojitve tezenske občine. Ker bi bilo novo pokopališče ob Ptujski cesti izredne gospodarske važnosti za kraj, se bodo te dni sestali skoraj vsi hišni posestniki na Tezenu in zahte-

vaj, da tezenski občinski odborniki kot njihovi zastopniki v občini Pobrežje popravijo svojo veliko napako in ukrepanje vse potrebno, da se bo prvotni načrt izvedel.

Zborovanje ljubiteljev ptičarjev

Sinoči je bil pri »Zamorcu« sestanek Kluba ljubiteljev psov ptičarjev v Mariboru. Zborovanje je vodil predsednik ravnatelj Klobučar. Razmotrivali so o novem položaju, ki je nastal zaradi priključitve Avstrije k Nemčiji. Doslej je namreč

veljal pravilnik bivše Avstrije za celo Evropo. Z novimi razmerami v Avstriji pa veljajo nemška pravila za tekmovalce psov pitčarjev in za vzgojo pitčarjev. —

VIII. Mariborski teden

Posvetovalni sestanek vseh gospodarskih in kulturnih činiteljev Mariborskega okrožja v svrhu dogovora glede obsega in sporeda letošnjega VIII. Mariborskega tedna, bo 23. februarja 1939 ob 18. uri v mestni posvetovalnici. Na tem sestanku naj bi, kakor vsako leto, tudi letos vsi zainteresirani gospodarski in kulturni krogi sprožili predloge glede gospodarskih, kulturnih in športnih prireditev, kongresov, občnih zborov, zborovanj in dr., ki bi se naj vršili v okviru

Podrobno je o teh izpremeh poročal strokovni referent g. Caf. Mariborski klub ljubiteljev pitčarjev se je v celoti prilagodil novim pravilom.

letošnjega Mariborskega tedna. Tudi letos bodo obiskovalci prirediteljev Mariborskega tedna uživali ugodnost polovične vožnje.

Za omenjeni sestanek naj zastopniki pripravijo po možnosti konkretne predloge in pobude glede obsega in sporeda letošnjih prireditev, tako da tudi letošnji Mariborski teden ne bo zaostajal za dosedanjimi prireditvami in da bo dosegel svoj priznani gospodarski in kulturni namen.

Kuharska in vinska razstava pri „Orlu“

Vsaletne kuharske razstave na pešnično sredo v hotelu »Orle« so postale že tradicionalne. Mariborske gospodinjice in naši gurmani vedno željno pričakujejo najnovejših specialitet kuharske umetnosti hotelierke gospe Zemljičeve in njenega kuharja svetovnega slovesa. V gornjih prostorih hotela »Orle« vidimo vse, kar si požel želodec najzibčnejšega sladokusca. Letošnja razstava si je ogledalo izredno veliko število Mariborčanov, ki so se ponovno prepirali, da je

gospa Zemljičeva prava umetnica v kuharski stroki. Kuharski razstavi je priključena tudi razstava vin, ki je ljubitelji in poznavalci dobre kapljice kar ne morejo prehladiti. Razstavljenih je 20 najrazličnejših izbranih štajerskih vin, ki jih pokuševalci strokovnovalsko ocenjujejo za laskavimi priznanji. Obe razstavi bosta odprti samo še do večera. Že dopoldne je bil obisk izredno zadovoljiv, popoldne pa se pričakuje naval na razstavo železnih dobrot.

Ukrepi proti beračenju

Na konferenci socialnih referentov slovenskih mestnih občin so bili proti beračenju sprejeti sledeči sklepi: Mestno prebivalstvo se poziva, da ne podpira beračenja s kakršnim koli milodari, marveč naj prepusti podpiranje siromahovih oseb mestnim občinam, ki razpolagajo s potrebno kontrolo in evidenco. Policijska oblast se pozove, da strožje postopa ne le proti javnemu beračenju, ampak tudi proti beračenju od hiše do hiše. Poskrbi naj se, da se predpisi proti beračenju strožje izvajajo, občine pa naj s primerno oskrbo poskrbijo, da bodo odpadli vzroki beračenja. Nepopoljšljivi berači naj se oddajo v zavode. Zato se mariborsko mestno prebivalstvo poziva, da napoti vsakega prosjaka na socialno-politični oddelček mestnega poglavarstva, Ročovski trg 9, kjer se bo resnično potrebnim in upravičenim nudila potrebna pomoč: delazmožni bodo zaposleni pri javnih delih, delaznemožni (stareci, onemogli in zapuščen otroci) pa oddani v zavodovo ali drugo oskrbo, dočim bodo tuje osebe, ki se zadržujejo v mestu brez dela in sredstev ali prihajajo v mesto samo beračiti, odgondsko odpravljene v domovinske občine. Beračenje ni le nadležno, ampak tudi škoduje tujskemu prometu in zavaja mladino k delomirnosti in nemoralnemu življenju. Mariborsko mestno prebivalstvo naj stremiljenje mestne občine in varnostnih organov po popolni odpravi beračenja v mestu podpira s tem, da upošteva zgornja navodila.

Podstrešni vlomi pojasnjeni

Te dni smo poročali o dramatičnem lovu za sumljivim neznancem, ki je pripravljal vrom v Tattenbachovi ulici 20. Takrat se je v vromilu posrečilo pobegniti. Stražnik, ki je lovil sumljivca, si je dobro zapomnil njegov oseben opis. Zato se je policiji včeraj posrečilo aretirati 23-letnega delavca Josipa Poša s Pobrežja, ki je zadnje čase vmipljal na mariborska podstrešja. Poš je doslej priznal šest takih vromov. Vlomila se po končanem zaslišanju izročili sodišču.

m. Iz železniške službe. Premeščena sta bila strojevodji Jakob Tončič iz Maribora in Zagreb in Franjo Škoflek iz Zagebra v Maribor.

m. Gasilci bodo zborovali. V petek zvečer bo v tukajšnjem gasilskem domu občni zbor gasilske čete v Mariboru.

m. Po daljši bolezni je preminula v Mariboru g. Marija Nekrep, roj. Stanzer, soproga znanega stavbenika in posestnika. N. p. v m.!

m. Zgodnji znanilec pomladi. Železničar g. Sakelšek Anton iz Klavniške ul. 20 je vlovil krasnega metulja, dnevnega pavlinčka. To je pač zelo zgodnji znanilec pomladi.

m. Policijska vest. Za pristava je premeščen v notranje ministrstvo g. Milorad Lazarevič s predstojništva mestne policijske v Mariboru.

m. Današnji ribli trg je bil z ozirom na največji post v letu razmeroma slabo za-

ložen. Prodali so samo okoli 200 kilogramov morskih in sladkovodnih rib. Grlice so bile po 12, sardelice po 12, barboni po 34, orade po 34, moli po 22, karpi po 12, ščuke po 18 in belice po 8 dinarjev kilogram.

m. Ljudska univerza. Danes ob 20. uri lojmači dr. Andrija Štampar film o »Življenju na Kitajskem«. Jutri v petek pa predava na osnovi skriptnih slik in kratkega filma o Novi Ameriki. V ponedeljek, 27. febr., predava dr. Željko Jirovšek, asistent na univerzi v Zagrebu, o romanski in gotski umetnosti na Hrvatskem.

m. Pustno rajanje na Tezemu. Tudi na Tezemu so na tradicionalni način pokopali pusta. Ena najlepših pustnih prireditev je bila pri Pučko, kjer so bile zbrane najlepše maske. Pri konkurenca mask je dobila prvo nagrado mornarka gdč. Marica Doki s Teznega, ki je po mnenju vseh obiskovalcev Pulkoove veselice bila najlepša maska večera.

m. Trgovci s fižolom ženitni slepar. Nemške policijske oblasti so obvestile mariborsko policijo, da je 40-letni Ivan S. pod obljubo zakona izvalil ob neke Gradčanke večjo vsoto denarja. S tem denarjem je sleparsi ženin pobegnil v Maribor, kjer je pričel trgovati s fižolom. S. je bil včeraj aretiran.

m. Med pretepom je prerezal z nožem žile na levem zapestju Karel D. 24-letnem Leopoldu Goricanu iz Dražje vasi. Ranjenca so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

m. Na trgu prodajajo saharin. Kljub strogemu nadzorstvu na živilskem trgu se še vedno pojavljajo razni tihotapci in tihotapke, ki prodajajo namesto solate — saharin. Tako je včeraj orožništvo aretiralo 31-letnega delavca Franca Telchmeistera iz Studencev, pri katerem so našli 59 zavojev saharina, večjo količino kreslinih kamenčkov in igralnih kart. Tihotapec je dejal, da je blago kupil od neke znane tihotapke na mariborskem živilskem trgu.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Din 60.000.—: 26091 72483
Din 30.000.—: 34681
Din 25.000.—: 75476 81695
Din 20.000.—: 35107
Din 15.000.—: 57000 90059
Din 12.000.—: 59950 76736

Din 10.000.—:
14112 36581 44412 77411 78203 95632
Din 8000.—:
5038 7673 8426 9025 13348 18423 22415
23663 22914 26214 27394 30075 41300 42963
43072 38067 58570 61411 72063 73709 74298

Din 6000.—:
15773 47272 65279 71385 75561 83029 89813
31235 91992

Din 5000.—:
1774 7492 7587 26316 35981 38857 40419
42620 49034 49248 49918 51653 66493 70064

Din 3000.—:
4575 18711 20030 23820 26836 27380 32475
34006 43799 52307 54428 57416 70087 94046

Pooblaščen glavnega kolektora drž. razredne loterije bančna postovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

m. Na trgu okradena. Žena gimnazijskega ravnatelja Kristina Prijatelj je prijavila policiji, da ji je na zelenjadem trgu nekdo ukradel ročno torbico, v kateri je imela 40 din drobiža, rožni venec in nekaj potrdil.

m. Ukradeni sukno izsledil v starinarini. Natakari Drago Anprhi, ki mu je bila nedavno ukradena nova zimska suknja, je včeraj v neki tukajšnji starinarini zapazil svojo suknjo. O tem je takoj obvestil policijo, ki mu je suknjo vrnila.

m. Napad za kapelo. Za znano Montalovo kapelo pri Sv. Martinu na Pohorju je neznani napadalec s kolom navahnil na posestnika Ivana Kopa in mu glavo in do poškodoval.

m. Javna dražba zaplenjenega orožja. Na okrožnem sodišču v Mariboru bo 4. marca v sobi št. 42, I. nadstropje, javna dražba zaplenjenega orožja. Orožje se bo prodajalo le onim osebam, ki bodo imele orožni list ali pa za nakup orožja oblastno dovoljenje, v katerem morata biti označena tudi kakovost in množina orožja. Dražba se bo začela ob pol 11. uri.

* Pevsko društvo »Radost«. Tezno. ima dne 23. t. m., ob 20. uri važno odobrovo sejo. V nedeljo, 26. t. m., predpoldne tretji letni občni zbor v društvenih prostorih.

* Vsi vojni invalidi, vojne vdove, starši v vojni padlih sinov, udeležite se sigurno v nedeljo, dne 26. febr. 1939, ob pol 10. uri shoda v Zadrutnih gospodarski banki Maribor, kjer bo razlagal predsednik tov. Geč novo invalidsko uredbo. Za lenarski okraj bo v nedeljo, 5. marca, ob 10. v Sv. Lenartu v Slov. gor. enak shod in s istim dnevnim redom.

m. Nočna lekarniška služba: Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri Sv. Roku, vogal Aleksandrov in Melske ceste, tel. 25-32.

Kino

* Grajski kino. Vesela zabavna revija »Ob zori slave«. Kupite vstopnice v predprodaji.

* Kino Esplanade. Od danes velfilm v naravnih barvah »Lepota in moda«: senzacionalna ameriška revija, moda, ples in zabava.

* Kino Union. Do vključne petka francoski izrok »Sola za ljubavnice«, posnet iz življenja pariških krogov.

Mariborsko gledališče

Sreda: Zprto.
Četrtek, ob 20. uri: »Na ledeni plošči«.
Red A.

Petek: Zaprto.
Sobota, ob 20.: »Prodana nevesta«. Premiera. Red C.

Premiera Smetanove »Prodane neveste« je določena za soboto, 25. t. m. V operi nastopi med drugimi: Igljeva kot prodana nevesta, Anžlovar kot knež Krušina, Monoševski kot Janko, Kocala pa poje Pavle Kovič, ki je v tej vlogi že pred leti zelo uspešno nastopal.

Kultura

Razgovor z Milanom Pertotom

Slovenska glasba v Mariboru, ki je obetala nekot živahen razvoj in vzbujala upanje, da bo postala naše mesto važno, produktivno in reproduktivno središče, v zadnjih letih ni pokazala tistega napredka, kakor smo ga pričakovali. Velik zastoj smo opazili celo pri naši najvažnejši glasbeni ustanovi, Glasbeni Matici. Zdelo se je celo, da se hoče ta ustanova omejiti bolj na pedagoško kakor umetniško poslanstvo. Kriza, ki je s tem nastala, pa je v glavnem vendarle že premagana, in sicer v prvi vrsti po zaslugi dveh novih zelo sposobnih in aktivnih glasbenikov, dirigenta g. Draga Sijanca in zborovodje g. Milana Pertota.

G. Milan Pertot, ki se je uveljavil najprej v svoji ozi domovini Primorski, je pokazal globoko namagnjenost do glasbe že v rani mladosti. V Trstu je študiral klavir pri italijanskih pedagoginji in pianistki Sanguinazzijevi. Pozneje je obiskoval konservatorij v Ljubljani, kjer mu je bilo glavni predmet solopetlje. L. 1933. je postal dirigent UPZ Emil Adamič, ki ga je vodil več let z najlepšimi uspehi do velikih zmag na mnogostevnih koncertih v Sloveniji, Jugoslaviji in tujini. Od

vsega začetka je pa sodeloval tudi pri znamenitem mladinskem pevskem zboru »Trboveljskem slavčku«. Njemu je naša GM poverila vodstvo zbora in zdelo se mi je potrebno, zaprositi ga za kratko izjavo o zastavljenih nalogah. Prvim se je zanimalo, kakšne načrte ima glede obnove pevškega zbora?

G. Pertot mi je na to vprašanje zatrdil, da bodo njegova prizadevanja posvečena prvenstveno prav pevskemu zboru. »Mislil,« je dejal, da je kriza zadnji čas že odstranjena in da se bo uspešno nadaljevalo redno delo. Zbor je še maloštevilčen, vendar upam, da se mi bo posrečilo pridobiti še nekatere dobre pevce za redno sodelovanje. Za to pomlad imam v načrtu sezonski koncert, ki naj bi bil obenem proslava 20-letnice obstoja pevškega zbora GM. Program bo obsegal tri dele, in sicer: 1. pesmi iz predvojne dobe, 2. pesmi iz vojne dobe in 3. narodne pesmi. Prirejane za koncertne nastope. Mislim, da je pod silo razmer tak sestava programa pravilna, ker bi rad pripeljal občinstvo polagoma do pravega pojmovanja sodobne glasbe, in to z dobro in vestno pripravo del starejšega datuma

s prehodom v sodobnost. Po nastopu v Mariboru pa nameravam prirediti propagandne koncerte slovenske pesmi še v Murski Soboti, Dolnji Lendavi, Ljutomeru, Ptuj, Slovenjgradu, Guštanju in Marenbergu. Za pomlad l. 1940. bi pa rad pripravljal turnejo po Bolgariji. Poleg skladb »a capela« imam v načrtu za bližnjo bodočnost poleg vsakolkega sezonskega vokalnega koncerta še po en vokalno-instrumentalni koncert (kantato, oratorij). Dela bo torej dovolj in bil bi neizmerno vesel, ako bi tudi mlajši ljudje našli razumevanje za to in bi pristopili k pevskemu zboru.

Prav tako me je pa zanimalo tudi vprašanje, ali se namerava posvetiti v Mariboru tudi mladinski glasbi, za katero je pokazal toliko razumevanja in odličnih sposobnosti prav s »Trboveljskimi slavčki«.

G. Pertot mi je to potrdil in dejal, da bi se poleg dela v zboru GM posvetil tudi delu za najmlajšimi. »Lani je aranžiral UPZ (Učiteljski pevski zbor) v ljubljanski operi krasno uspelo mladinsko splovo Josipa Ribičiča »V kraljestvu palčk« z orkestralnim vložki Ivana Grbca. Soudiral sem že nekoliko teren za vzporeditev tega dela v Mariboru, in če bo šlo vse po sreči, bomo doživeli že mesecu maja prvo predstavo. S tem bi rad

dal pobudo tudi našim mladinskim pisateljem in glasbenikom za nova dela. Kot ožjemu sodelovalcu in artističnemu mentorju »Trboveljskega slavčka« mi je posebno pri srcu dalje tudi reprezentativni mladinski pevski zbor. Sicer imam na nekaterih solah že mladinske pevške zbrane, a ti nastopajo samo ob internih šolskih proslavah, a mi potrebujejo tudi resnih samostojnih mladinskih koncertov. Poskrbel bom za to, da se v Mariboru kot drugem središču Slovenije tudi v tem oziru nekaj začne.

Naj bi se načrti g. Pertota čimprej in čim polneje uresničili!

k Izbor Zupančičevih pesmi v češkem prevodu. Češki pesnik Josef Hora, ki je lani nastopil z recitacijo svojih del tudi v Ljubljani in Mariboru, pripravila izbor najboljših Zupančičevih pesmi v češkem prevodu, ki bo izšel v knjižni izdaji. Dolej so bili razni prevodi Zupančičevih pesmi v češčini objavljeni in v revijah.

k Priznanje Luisu Adamiču. Ameriški pisatelj slovenskega rodu, Luis Adamič (Adamič), je doživel s svojo najnovejšo knjigo »My America« nepričakovan uspeh. Posebna žirija jo je ocenila kot najboljšo neuspelovalno knjigo lanskega leta v Združenih državah Severne Amerike.

Gospodarsivo

Pospešitev odpreme blaga

TUDI PRI NAS NAJ SE UVEDEJO KON TINTERJI ZA KOSOVNE POSILJKE NA ŽELEZNICAH.

Pred par leti se je v gospodarskih krogih Jugoslavije, zlasti na Hrvaškem, začela akcija za uvedbo kontinerjev v železniškem prometu. Tu gre za večje ali manjše posode iz železa ali lesa, v katere se polagajo v železniških skladiščih komadne pošiljke za dotično postajo in potem postavijo v vagon. Ko dospo vlak na namembno postajo, osebe z rokami ali pa z majhnimi dvigali postavi posodo z vsemi paketi na tla in vlak lahko takoj odpelje dalje, ne da bi se ustavil za več kot dve ali tri minute. Akcija pa je takrat, kakor je to pri nas že navada, zaspala. Dobro bi bilo, da se zadeva zopet sproži in uvedejo kontinerji tudi v naših krajih, ker bi se odprema kosovnega blaga s tem zelo pospešila in poenostavila, vlak bi pa precej skrajšali postanke na kolodvorih.

V zapadnih državah in zlasti v Ameriki so kontinerji zelo v rabi in so se povsod obnesli. Prihranek na času zdaleka odtehta stroške za nabavo teh posod, ki ostanejo v rabi več desetletij. Kontinerji imajo različno velikost in sprejmejo lahko do 3000 kilogramov kosovnega blaga ali paketov. Če izkušnja uči, da se v enem dnevu na pr. v Celju prevaža s enim vlakom po 1000 kilogramov kosovnega blaga, potem se pač vzame kontiner za to množino. Velikost se ravna po potrebi blagovnega prometa. Seveda prihajajo v poštev le postaje z živahnim prometom.

Da si predložimo uporabo kontinerjev, naj navedemo sledeči primer: iz Maribora je določenih za Celje 500 kilogramov kosovnega blaga, zabojev, vreč, sodov in nekaj komadov strojev. V skladišču v Mariboru se vsi komadi, oddani za prevoz z železnico v Celje, takoj pri predaji zlože v kontiner za Celje. Blago potem ne bo ležalo vse križem, ampak bo lepo spravljeno v posodo. Čim se vlak

sestavlja, se kontiner na nizkem vozičku porine naravnost v vagon, kar traja eno ali dve minuti. V vagon pridejo še kontinerji za druge večje postaje. Na vmesnih postajah se komadi, oddani za Celje, tudi položijo v posodo za to postajo, ki se na ta način polagoma polni. V Celju se kontiner postavi na tla z majhnim dvigalom, kar zopet ne traja več kot eno ali dve minuti, in dvigne v vagon drugo posodo s paketi, namenjen na pr. za Ljubljano. Tako se kontinerji na postajah do namembnega kolodvora dopolnjujejo in potem dvignejo iz voza. Vse to traja komaj par minut, dočim se izgubi sedaj, ko je treba vsak poedini komad podajati iz voza ali ga nalagati, pol ure in še več. Tudi blago veliko manj trpi, ker ga po skladiščih in v vagonih ne prekladajo, ampak ostane tam, kjer so ga ob predaji položili.

Najbolj potrebna pa je uvedba kontinerjev v poštnem prometu. Na vsaki večji postaji potrebujejo po deset minut in več za nakladanje in razkladanje pošte, ker roma pač vsak posamezni komad skozi več rok, preden ga položi na voziček ob vlaku ali v vagonu na določeno mesto. Zaradi zamudnega nakladanja pošte se v Mariboru na pr. zaključijo predaja paketov za gotov vlak najmanj poldrugo uro poprej. Ako bi se uvedli kontinerji, bi se predaja lahko podaljšala za eno uro, poln kontiner z avtomobilom spravil na kolodvor do poštne ambulance in potem dvignil v voz. Na vmesnih postajah manipulacija s pošto ne traja več kot vstopanje in izstopanje potnikov. Od Maribora do Ljubljane bi se z uvedbo kontinerjev postanki na kolodvorih lahko skrajšali za dobre pol ure, kar je v sedanjem hitrem tempu prometa in gospodarskega poslovanja zelo veliko.

Ali ne bi tudi naši merodajni krogi razmišljali o uvedbi kontinerjev na naših železnicah?

Skoda na obcestnih jablanah

NEUKO IN SKODLJIVO POSTOPANJE S SADNIM DREVJEM OB CESTAH, KI GA JE TREBA PREPREČITI.

Niso nam znane vsote, ki jih je država že izdala za obcestno sadje, misli se pa lahko, da gredo v težke stotisoče, zato se tembolj čudimo kompetentnim oblastem, da ne preprečijo cestarjem, ko vsako leto tako neuko in neusmiljeno pustošijo po obcestnem sadnem drevju. V Mariboru imamo svojo renomirano sadjarsko šolo, ki bi cestarjem lahko nudila najpotrebnejše nauke o obrezovanju in negovanju mlajšega in starejšega drevja, imamo pa tudi celo vrsto mladih in rutiniranih pomologov, ki bi lah-

ko in radi nadzorovali to hvaležno in dobičkonosno delo, če bi se sistemizirala taka mesta. Skoda je vsako leto večja in je kmalu ne bo več mogoče popraviti. Ker smo vsi davkoplačevalci pri tem zainteresirani, če že ne drugače, vsaj v tem, da so jabljane za naš denar nakupljene, zato tudi zahtevamo, da enkrat za vselej preneha to brezumno uničevanje sadnega drevja ob naših cestah, da se prirede za cestarje redni kurzi o oskrbovanju sadnega drevja ali pa se nastavi za to par agilnih in zmognih absolventov sadjar-

ske šole, ki bi naj predvsem nadzorovali vse sadno drevje ob naših cestah, popravili po možnosti že povzročeno škodo in imeli sploh ves obcestni nasad v skrbi. Pogled na sedanje nasade je za umnega sadjereja naravnost obupen, posebno še, če pomisli, kaj si mislijo tujci, ko vidijo, kako delamo mi s sadjem, ki ga morajo oni tako drago plačevati.

g. Italijanski monopol za uvoz lesa. Predvideni italijanski monopol na uvoz lesa je bil odložen do 1. julija t. l. Kljub temu pa se je v Italiji zadeva organizatorično že sedaj pripravila, tako da bo v določenem roku prišel monopol takoj delovati. Na monopolni uvoz lesa je bilo ustanovljenih pet družb, preko katerih se bo po 1. juliju vršil ves uvoz lesa v Italijo. Uvoz lesa iz naše države se bo vršil potem družbe s sedežem v Trstu.

Sport

FIS-ino prvenstvo 1942 v Jugoslaviji

Na konferenci FIS-ine uprave v Zakopanah je bilo sklenjeno, da se določijo države, ki bodo v naslednjih petih letih priredile FIS-ino prvenstvo ter je bila pri tem tudi upoštevana kandidatura Jugoslavije, toda ne za leto 1941., temveč za eno leto kasneje. Prireditelji so sledeči: za leto 1940. Norveška, 1941 Italija,

1942 Jugoslavija, 1943 Kanada in 1944 Švedska. Odstopitev tega prvenstva naši Zimsko-sportni zvezi in naši državi vobče je lepo priznanje našemu zimskemu sportu, ki si bo tako počasi osvojil častno mesto med vodilnimi narodi v zimskem sportu.

Tekmovanje za pokal LNP-a

LNP je razpisal konkurenco za pokal, v kateri morajo sodelovati vsi prvorazredni klubi podzveze, drugorazredni pa le na svojo izrecno željo in prijavo. Tekmovanje se je po ostalih krajih pričelo že lanske jesen, ko je tudi termin za pokalno tekmovalje v Mariboru padel pod zabran. Tako bomo imeli priliko, videti te tekme šele v nedeljo, pred startom v pomladanskem prvenstvenem sezono. Izidi obeh srečanj, ki sta na sporedu, bodo torej v veliki meri služili tudi za podlago prognozam glede plasmaja posameznih klubov v podzveznem prvenstvu, ki je letos več ali manj v zvezi s sodelovanjem v drugi ligi, tako da se bo na račun tega momenta zanimanje za pokalne tekme jako dvignilo. Sodelujoči klubi se zavedajo, da se jim nudi le enkratna prilika, da si priborijo pravico do nadaljnjega tekmovalja ali pa izpadejo, ker se igra po enojnem pokalnem sistemu, prav tako pa morajo tudi vedeti, da so ne glede na sodelovanje SK Ljubljane v zaključnih tekmah, poklicani, da si osvojijo ta pokal.

Za pokal bodo nastopili vsi štirje mariborski klubi, in sicer je ob 13.45 na sporedu Slavija—Železničar, ob 15.15 pa Maribor—Rapid.

Dvoboj mariborskih rokborcev

Domača rivala Pekovski SK in SSK Maraton bosta v nedeljo pomerila svoje

moči v povratnem srečanju za državno prvenstvo v rokborbi. Prvo tekmovalje pred tednom dni se je zaključilo s precej visoko zmago Maratona, ker Pekovski SK v nekaterih kategorijah sploh ni postavil nasprotnikov ter so mu pripadle točke brez borbe. Nedeljsko srečanje bo pokazalo, kateri izmed obeh nasprotnikov bo zastopal mesto Maribor v nadaljnjih borbah za državno prvenstvo. Prireditelj bo v nedeljo dopoldne v Sokolskem domu ter vlada zanjeto veliko zanimanje.

OTVORITEV VI. AKADEMSKIH ZIMSKIH IGER.

V nedeljo je princ Olaf v Lillenhallmerju slovesno otvoril letošnje VI. akademске zimske igre, na katerih sodeluje 12 narodov s 260 tekmovalci, med katerimi naša država ni zastopana.

s. Akademski četverboj v Cortini d'Ampezzo. Akademске sportne zveze Nemčije, Italije, Madžarske in Švice so sklenile prirediti v Cortini d'Ampezzo četverboj v smučanju, ki bi obsegal tek, smuk in statično tekmovalje. Kot termin pride v poštev 3.—6. marec.

s. Poverništvo sodniškega odbora LNP-a v Mariboru (službeno). Pokalni tekmi v nedeljo bosta sodila ss. gg. Bizjak (Slavija—Železničar) in Skalar (Maribor—Rapid). V slučaju najne zadržanosti si priskrbi vsak namestnika sam. — Poverjenik.

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

»Sedma stopnica!« je je zamišljeno ponovil Reynolds. »Hm — morebiti... Naj bo karkoli. Dali, moram to izslediti.« Vstal je in podal dečku roko. »In zdaj idi!« Hvala za vašo pomoč in poklon gospe mami! Recite ja, da jo bom obiskal in ji povedal, kaj mislim o njenem sinu. Vzel je knjigo s police. »Ali bi hoteli tole v spomin na najino seznanje? To je res koristna knjiga v rokopisih in prstnih odtiskih.«

»Najlepša hvala vam, gospod. Ne — ali bi mi je ne hoteli podpisati, gospod? Je rekel novi detektiv.«

Reynolds mu je zapisal posvetilo in Bill je bil tisto noč najsmrečnejši deček v Londonu.

»Jenkins.« je poklical Reynolds, ko je mladi gost odšel. »Vaš sestanek s Selcottovo kuharico je preklecan, kvečjemu ako bi se vi mogli vrniti sem najpozneje do četrta na enajst ponoči. Imam za vas oba dela, ki je precej nevarno, je pokazal svojemu pomočniku, kako je bil sestavljen naslov.«

»Vrnem se najkasneje ob desetih. gospod.« je obljubil navdušeni Jenkins.

»Rajši grem takoj tja. Kuharica je strašno odločna ženska. Ako se iz vsega tega izmuznem, ne da bi ji obljubil, da ji kupim prstan, ki je zakonitica pomena, bom mislil, da imam peklensko srečo.«

DVAJSETO POGAVLJE.

V Melwoodski vili.

»Tako, in zdaj si vzemite še kosček tega narastka, drugače ne bom verjela, da vam je šla večerja v slast!« Prililjivi glas kuharice gospoda Richarda Selcotta je prigovarjal tik detektivskega ušesa.

»Ne, res ne več, gospodična,« je odklanjal in se skrivaj oziral na svojo zapesno uro.

Debela in rahla roka je pritisnila na njegovo.

»Ne smete gledati na uro!«

»Zares moram iti k nekemu gospodu točno ob tričetrt na deset, gospodična: gre za lepo instalatersko delo,« si je naglo izmislil Jenkins. »Kupčije so zdaj tako slabe, gospodična, da se ne smemo igrati s svojimi naročniki. In razen tega bi se vaš gospod jezil, ako bi me tukaj zasačil.«

Zenska se je glasno zasmejala.

»Gospod! — Tole je zasebna soba nas personala,« je razlagala. »Tukaj imamo lahko, kogar hočemo, in nikomu nič mar. Gospodje in gospe so dandanes vesele, če si morejo ljudi obdržati. No, ne bojte se, nihče vas ne bo motil. Kuhinjska pomočnica ne spi v vili, domača služkinja je v kinu in sobarica je šla ležat, ker jo zob boli. In tako sva tukaj lepo sama zase. — In ne recite mi gospodična! Jaz sem Doris za svoje prijateljce. Kako je vaše krstno ime?«

»Leopold,« je lagala nesrečna žrtev svoje poštvalnosti in se potila iz vseh znojin.

»Rekla vam bom Poldi,« je sklenila. *) Navaden policaj.

Ime je imelo usoden zvok za mučnega detektiva. Spominjalo ga je na službo, v kateri je začel in v kateri bi ulegel tudi končati, ako se ne reši pravilno iz te godlje.

»Povejte mi kaj o njih — o tej rodbini tukaj. Rad bi vedel, kako se vam tu godi. Ali se dobro razumete z njimi?« je zbral vse sile.

Kuharici je bilo všeč, da se tako zanima zanj. Začela je obširno pripovedovati o prigodah, z vsemi podrobnostmi, v katerih je vedno zmagovala ona s velikim govorničkim uspehom.

»In navsezadnje, kakor sem jasno povedala naši gospe, vi niste nič več ka-

kor igralka, ko je bila tako nesramna, da mi je rekla, da je treba kuhinjo odgrniti. Ona vam ukazuje gospodični Lejli — groza! Ampak mene ne bo — to vam rečem — in to sem tudi njej povedala!«

»Vi ste res pravil! Če pomislim — in vi ste ji to rekli?« se je čudil Jenkins tako, kakor je upal, da zveni v pravem kuhinjskem slogu. »Ta gospodična Lejla mora biti prava semica, da vse to prenaša!«

»Je, imate prav,« je potrdila Doris. »Pošteno jo je ukrotila in »sedela ta ženska, lady Selcottova. Dajte mi cigareto, Poldi, in prižigite si tudi vi. — Ampak naša lady je sicer strašna pri računanju in gospodinjstvu, drugače pa ni napačna. Kdorkoli izmed njenih prijateljev in prijateljic — in ona jih ima na stotine, vseh mogočih vrst — lahko pride na odide, kakor se jim zdi, in svojo obliko bi posodila komur koli, taka je! Mene ne ujame nihče, da bi mi posodila svojo!« Zasmejala se je s cigareto v usih.

»Vi pa tudi vse opazite,« je hvalil Jenkins, ko se je dušila in kašljala, ker je vdihnila dim. »To je gotovo velika hiša!« In ko ga je naglo in sumljivo pogledala, je brž dodal: »Mene zmeraj zanimajo povsot vodovodi, naprave za ogrevanje vode in drugo, veste?«

»To je prav — človek mora biti za delo kakor ris. Taki ljudje so dobri zbirateljski možje. Boljši kakor tale zakon nad na-

Nova celjska sodna palača

Celje, 22. febr.

Včeraj se je sestala na okroglo sodošču v Celju komisija, ki jo je vodil namestnik predsednika apelacijskega sodišča v Ljubljani g. dr. Mastnak in ki so ji prisostvovali trije zastopniki banke uprave, zastopnik mestne občine g. dr. Voršič in podžupan g. Sternecki ter inž. Dolničar in inž. Brstovšek. Komisija je pregledala načrte za gradnjo in je izrekla popolno soglasje za njih, kakor so bili sprejeti na anketah. Ogledala si je pro-

stor na Glaziji, ki ga je določila mestna občina za novo justično palačo in soglešno ugotovila, da je prostor primeren. Obenem sta v Beogradu intervirala za novo sodno palačo v Celju poslanca dr. Golia in Mihalčič. Zadnji čas je, da s kolli podprt labirint neha služiti za okroglo sodišče tretjega slovenskega mesta in da se akcija za novo sodno poslopje v Celju po tolikih komisijah, intervencijah in pisanju premakne z mrtve točke.

Nova cesta v Polulah

Celje, 22. febr.

Nekaj tednov so bila prerekanja med nekaterimi lastniki hiš ob projektirani novi cesti Celje—Laško v Polulah. Vprašanje je namreč bilo, ali naj se cesta razširi v strugo Savinje, pri čemer bi znašala gradnja nasipa 80.000 din, ali da se razširi na vrtove pred hišami, ki bi jih občina odkupila za 20.000 din. Cesta bi bila v prvem primeru ravna, v dru-

gem pa malo zaokrožena. Včeraj se je pod vodstvom inž. Šturma iz Ljubljane sestala komisija za regulacijo Savinje, ki je odločila, da bo kljub večjim stroškom tekla cesta ravno in bo razširjena proti Savinji, s čimer bodo hišni stanovalci, predvsem pa gostilničarji, ki bodo obdržali vrtove nekaj metrov od ceste, zelo zadovoljni.

Šah

Novi prvak ČSR

Nacionalni turnir v Pragi za prvenstvo ČSR ni dal prvaka, ker sta dosegla enako število točk znani čl. mojster Opočensky in Herman. V Caslavi sta sedaj oba zmagovalca odigrala match 4 partij, ki ga je odločil Opočensky v svojo korist v razmerju 3:1. Opočensky je bil čl. prvak že leta 1932; na nacionalnem turnirju 1933 pa je moral naslov prvaka prepustiti Flohru, ki je letos ta naslov izgubil, ker se turnirja ni udeležil. Po pravilih žveze čl. šahistov si pa ta naslov lahko spet pridobi šele na prihodnjem nacionalnem turnirju.

Iz matcha za prvenstvo čl. republike prinašamo naslednjo partijo:

Holandska obramba.

(2. match-partija v Caslavi).

Belci: Herman. Črni: Opočensky.
1. d4, e2, c4, f3, g3, Sf6 4. Lg2, Lb4+ (Aljehinov maneuver, čigar smisel je v tem, da stoji beli lovec na d2 precej

nerodno) 5. Ld2, Le7 6. Sc3, 0—0 7. Sh3, d6 8. Db3, Sc6 9. e3, Ld7 10. a3 (izsiljeno, ker je grozilo 10...Sa5), Kh8 11. De2, Dc8 12. b4, e5 13. Sd5, Tc8 14. b5, Sd8 15. Sxe7, Dxe7 16. dxe5, Dxe5 17. Le3, Dc7 18. 0—0, Se4 19. Ld4, Sc6 20. Sf4, c6 21. Sxe6, Lxe6 22. b6, axb6 23. Lxb6, Df7 24. Tacl, d5 25. bxd5, Lxd5 26. h4 (26...Sg5 je treba preprečiti, Dg6, 27. Ld4, Tf8 28. Db2, Te7, 29. Le5, Tc8 30. Lf4, h6 31. De2, Sf6 32. Lxd5, Sxd5 33. Db2, Kh7 34. Tc4 De6 35. Tfcl, Tg8 36. Kg2, Ta8 37. a4, Sf6 38. Td4, Sd5 39. Tc4, Df7 40. Le5 (napaka, ki velja kmeta; sicer pa je bila bela pozicija že tako ali tako precej slabotna), Se3, 41. fxe3, Dd5+ 42. Kf2, Dxe5, 43. Dxe5, Txe5 44. Tbl, Te7 45. Tc4, Ta7 46. Kf3, Txe5 47. Td1, Ta5 48. Td1, Kf6 49. Txb7, Txb7 50. Txb7 Txa4, 51. Te7, Tc4, 52. h5, Te2 53. Ta7, c5 54. e4 (to le še pospeši poraz belega), Tc3, 55. Kf4, fxe4, 56. Ta6+, Kf7 57. Ta7+, Kf8 58. g4, c3 59. Kf3, Tc4 60. Ta5, Kf7 61. Kxe3, Txe4 62. Txe5, Tg5 in beli preda, ker je zanj končnica po zamenjavi stolpov izgubljena.

S sodišča

Potepuhi in tatje

orojce, Kodrič Ivana, posestnika v Mesnem vrhu pa je obtožena, da je ukradene stvari sprejemala v šrambo. Alt, Turšak, Murko in Kodričeva so nadalje vlomili pri Podpečanu v Krčevini pri Ptiju ter mu odnesli kokoši. Turšak sam pa je še obtožen, da je odnesel Janezu Altu v Mesnem vrhu pšenico in jo prodajal. Alt in Turšak sta bila tudi obtožena, da sta poskusila vlomiti pri Veslič Neži, Kodričevi, da se posebej, da bi ju nagovarjala k tatvinam.

Pred malim kazenskim sonatom so se zagovarjali Turšak, Murko in Kodričeva ter bili obsojeni Turšak na 10 mesecev, Murko pa na 6 mesecev strogega zaporu in oba na izgubo častnih državljskih pravic za dobo treh let. Kodričeva pa je bila obsojena na 2 meseca in 10 dni strogega zaporu. Proti Altu in Hercogovi je bilo postopanje izločeno, ker nista prišla na razpravo.

Smrtna žrtev fantovskega pretepa

Celje, 22. febr.

Lani 24. junija so šli fantje iz Pezdevškovega hrama v Cerovcu v šmarskem okraju. Za njim je prišel obtoženi 26-letni Cerovšek Franc, ki se je zapletel s Cebancem v prepir radi nekega dekleta. Za gručo je prišel se Cyril Novak in kričal, da Cebanca nihče ne bo tepel. Fantje so se začeli ruvati in Novak je udaril s pestjo Franca Jazbeca. V naslednjem trenutku pa se je Novak opotekel, iz vratu mu je tekla kri in zastokal je: »Zaboden sem. Jazbec me je.« Toda kazalo je, da Novak ne bo umrl in okrajno sodišče v Smarju je obdoločilo za zaslišanje prič Jaz-

beca na 6 mesecev in Cerovška na tri mesece strogega zaporu. 17. nov. pa je Novak na posledični vbojčaja umrl in je okroglo sodišče v Celju to razsodbo razveljavilo, spise pa dalo drž. tožilstvu, ki je sestavil novo obtožnico, o kateri je včeraj razpravljala senat trojice.

Noben izmed obtožencev ni priznal, da je zabodel Novaka. Priče so odgovarjale nejasno in sodniki so jih morali trdo prijeti, ker je bilo v njihovi občini že več ljudi obsojenih radi krivice pričanja na ječo. Ni se pa moglo sodišče prepričati, kdo je res zabodel Novaka, kajti Cerovšek je dvema pričama rekel, da je on

Pižmovke že strašijo

Razmnoževanje pižmrov v naših krajih kljub energičnemu zasledovanju vedno bolj raste. Že pred kratkim je »Večernik« o tem poročal. Sedaj se je nadpazniku g. Verbenjšku v Sv. Miklavžu pri Mariboru posrečilo s pastjo, ki je nedvomno njegova iznajdba, tekoma par dni 12 kom. te nevarne živali vloviti in jih oddati tuk. zool. preparatorju Francu Walnerju, G. Verbenjšku pristojno za njegovo delovanje na tem področju priznanje od strani merodajnih oblasti.

Fotografski posnetki gomje Savinjske doline

Tujskoprometna Zveza »Putnik« v Mariboru vrši tehnične priprave za izdajo kolektivnega propagandnega prospekta gornje Savinjske doline. Posebno pozornost posveča Zveza predvsem prvovrstnemu slikovnemu materialu ter zbira pa možnosti še neobjavljene v propagandne svrhe učinkovite slike. V poštev pridejo motivi iz gornje Savinjske in iz Logarske doline, predvsem Moziške, Ljubno, Gornji Grad, Luče, Solčava, sama Logarska dolina, Robanov kot, Moziške planine, Raduha, Savinjske Alpe v okviru Logarske doline itd. Tujskoprometna Zveza »Putnik« v Mariboru prosi fotografe in fotoamatere, da ji v gornjo svrhu stavijo na razpolago prvovrstne slike iz navedenih predelov. Obenem naj javijo cene za posamezne fotografije, oziroma pogoje za reprodukcijo. Slike naj se pošljejo čimprej na naslov Tujskoprometne Zveze »Putnik« v Mariboru, Trg svobode-Grad.

USPELA SOKOLSKA PRIREDITEV V GOR. RADGONI.

Že od nekdaj slovi pustna prireditev gornjeradgonskega sokolskega društva, ki je vsako leto na pustno soboto, kot ena najelitnejših in lepih prireditev trga Gornje Radgone in tudi letošnja je v vsakem oziru izredno dobro uspela. Lepa jasna noč in suhe ceste so privedle tokrat precej posetnikov iz okolice, tako da so bili prostori kolodvorske restavracije, kjer se je prireditev vršila, premajhni. Tudi tokrat se je ponovno izkazala nujna potreba po večji dvorani, katero bo zgradilo društvo še to leto. Posetniki so upeševali, da je čisti dobiček namenjen v fond za zgradbo doma ter je poleg moralne tudi gmotna stran dobro uspela. Lepi in okusni kostumi številnih mask so dvignili lepoto družabnega večera, za dobro razpoloženje pa je skrbel murskosoboski jazz pod vodstvom G. Laha, ki je s svojimi modernimi šlagerji in okroglimi valčki napravil poskočno stano in mlado, tako da je vsakdo prišel na svoj račun. Kot najlepši maski sta bili nagrajeni gđe. Rezi Zigert iz Lutverca in Pavla Jurska iz Gornje Radgone. Lep pričekal par v narodni noši sta bila gospa Julika Koroščeva in »Drašek z Veržeja«; gospa Koroščeva je s svojo Segavostjo in originalno razprodajo raznih pridelkov nabrala za društvo precej lepo svotico, za kar ji izreka društvo zahvalo, kakor tudi vsem, ki so pripomogli na kakoršen koli način, da je prireditev tako lepo uspela. Toda kakor že vedno, so tvorili nekateri tokrat svojevrstno »izjemo«, da so nedavno poselili pustno prireditev onstran meje v Radkersburgu, kjer je bila prirediteljica NSV.

mi,« je pokazala z debelim palcem na stop.

»Mislite, da se vaša gospoda ne razume dobro?« je začuden vprašal Jenkins. »Jaz sem mislil, da se taki gospodje ženijo iz ljubezni.«

»No, ta dva se naravnost ne tepeta, to je pa tudi vse,« je odgovorila kuharica. »On, gospod Richard — divja, ker se ona vrača na oder, in potem je tu vedno kak vršč s to njeno materjo. Neprestano v stiski in dolgovih, ta stara coprnica. Vkrade se sem kaj vselej naskrivaj, kadar ni gospoda Richarda doma.«

»No, to je vendar naravno pri materi, da hoče videti svojo hčerko,« je menil Jenkins.

»Pojdite, pojdite, vi šemšek! Hčerko! Njej je samo za denar. In če me vprašate — kuharici se je znižal glas v dramatično šepetanje — »ta stara sova ve tako marsikaj iz preteklosti svoje hčere in zato jo izjema — go, hči ji mora plačevati, veste? Gotovo ji grozi, da bi sicer povedala gospodu Richardu resnico. No, kaj pravite zdaj?«

»To je grozno! Matile se je grozil navadni instalaterski pomočnik. »Pa kje je ta njena mati zdaj?«

»Najbrže spet na poti v igralnico v Monte Carlu. Doblila je od gospe spet posten zavojček, ko je bila včeraj tu — ali pa ji je dala že predvčerajšnjim. Soba-

rica ima dobra ušesa.« Spet je zapazila, da je Jenkins pogledal na uro; zato je hitela, da bi mu pokazala nove zanimivosti. »Ali bi radi pogledali po hiši? Ako vas zanimajo cevi?« je vprašala. »Rodbina včeraj neke zunaj in se bo vrnila šele čez nekaj ur.«

Jenkins je hitro vstal in šel po stopnicah za njo gledati razne sobe; nikjer si ni pozabil dobro ogledati razne vodovodne in ogrevalne naprave.

Z raztreseno pozornostjo je poslušal kuharico razlaganje, kje je spalnica in oblačilnica gospoda Richarda, postal pa je živahnejši, ko sta prišla na drugo stran hodnika in kuharica rekla, da spi tam gospa Selcottova.

»Med njeno sobo in sobo gospodične Lejle je oblačilnica, ki je obema skupna,« je razlagala.

V oblačilnici je ležalo na mizi nekaj nakita.

»Je — ali ni tole nekoliko neprevidezno?« se je čudil Jenkins.

»Kaj ne — zelo nemarno!« je soglašala kuharica. Dvignila je prstan in dobrikavo pogledala mladega moža. »To je lep kamen, Polid, ne? In modra je moja barva.«

Jenkins je zadržal dih. V prstanu, ki ga je držala, je bil velik črterogol opal, obrobljen z drobnimi diamanti! Tak prstan je videl Parsons na prstu neznane žene, ki je obiskala Ardeena v Ingramo-

vem stanovanju.

»Mlada dama je morda pozabila svoj zaročni prstan?« je rekel in se dotaknil nevernega predmeta.

»Oh, gospodična Lejla ni zaročena — njen oče skrbi za to, da se ne zaroči. Ne vem, čigav je ta prstan. Morebiti je last nove tajnice, gospodične Burnettove. Bila je danes tukaj, je rekla sobarica, in je govorila z našo gospo kot najboljša prijateljica. — Pojdite, pokažem vam prtičke.«

Ravno sta si ogledala jedilnico in knjižnico, ko sta čula majhen ropot.

»Pst! Nekdo odpira vrata. Bodite tiho,« je vlekla nesrečnega gosta v šrambo porcelana.

Z vsemi neprijetnimi občutki zasačenega vlomilca je stal Jenkins v šrambi in napeto poslušal. Slisal je, kako nekdo odklepa z ulice v vežo, nato pa tihe korake po veži in naglo govorjenje.

Zdajci se je njegov strah umaknil čisto drugemu občutki. Ta dva človeka zunaj, očitno mož in žena, se nista vedla kakor normalni prebivalci hiše. Gibala sta se kot teta in šepetala. Vrata šrambe niso bila popolnoma zaprta; Jenkins jih je odprl še za palec.

»Pravim vam, da ne vem, kje je to,« je obupno šepetal ženski glas.

»In jaz vam pravim, da morate to najti,« se je glasil možev odgovor. »Hitro!

Počakam v knjižnici.«

Jenkins je slisal odpirati in zapirati vrata v najbližjem sosesstvu, nato pa so zaskripale stopnice pod korakom žene, ki je šla pregledovat.

»Pojdite, hitro,« je velela kuharica in ga hitro peljala ven, nato pa po zadnjem stopnišču na ulico. »Ne vem, kdo je bil,« je odgovorila na njegovo vprašanje. — »Najbrže gospodična Lejla ali naša gospa. Moram domov pogledat, kaj je.«

Jenkins je zapustil svojo gostiteljico, komaj se izognil poljubu. Kuharica ga je toplo vabila, naj pride spet čimprej zvečer.

Precej potrj je pravil inspektorju o rezultatu svojega zanimivega obiska.

»Prav reven plen, gospod,« je končal. »Mislite? Prav narobe, fant,« je ugovarjal Reynolds. »Dognali ste zelo važno reč. Modri opalov prstan je ene izmed domaćih dam, če ni tam morda še katera nam neznana dama, ki ima podoben prstan. Celia Burnettova ne prihaja v poštev, zakaj ni mogla biti v Angliji, ki je neznanka s tistim prstanom obiskala Ardeena v Ingramovem stanovanju — neko nedeljo ponoči z nekoliko možmi.«

»Ko bi bil vsaj mogel videti tistega moža in ženo ali izvedeti, kaj sta prav iskala,« je tarnal Jenkins, »bi bil bolj zadovoljen.«

»Ne,« je odgovoril Reynolds. »Dobro,« je rekel. »Vam je všeč?«

»Da,« je odgovoril Jenkins. »Vam je všeč?«

»Da,« je odgovoril Jenkins. »Vam je všeč?«

»Da,« je odgovoril Jenkins. »Vam je všeč?«

»Da,« je odgovoril Jenkins. »Vam je všeč?«

Gospodarsivo

Pospešitev odpreme blaga

TUDI PRI NAS NAJ SE UVEDEJO KON TINTERJI ZA KOSOVNE POSILJKE NA ŽELEZNICAH.

Pred par leti se je v gospodarskih krogih Jugoslavije, zlasti na Hrvaškem, začela akcija za uvedbo kontinerjev v železniškem prometu. Tu gre za večje ali manjše posode iz železa ali lesa, v katerih se polagajo v železniških skladiščih komadne pošiljke za dotično postajo in potem postavijo v vagon. Ko dospo vlak na namembno postajo, osebe z rokami ali pa z majhnimi dvigali postavi posodo z vsemi paketi na tla in vlak lahko takoj odpelje dalje, ne da bi se ustavil za več kot dve ali tri minute. Akcija pa je takrat, kakor je to pri nas že navada, zaspala. Dobro bi bilo, da se zadeva zopet sproži in uvedejo kontinerji tudi v naših krajih, ker bi se odprema kosovnega blaga s tem zelo pospešila in poenostavila, vlak bi pa precej skrajšal postanke na kolodvorih.

V zapadnih državah in zlasti v Ameriki so kontinerji zelo v rabi in so se povsod obnesli. Prihranek na času zdaleka odtehta stroške za nabavo teh posod, ki ostanejo v rabi več desetletij. Kontinerji imajo različno velikost in sprejmejo lahko do 3000 kilogramov kosovnega blaga ali paketa. Če izkušnja uči, da se v enem dnevu na pr. v Celju prevaža z enim vlakom po 1000 kilogramov kosovnega blaga, potem se pač vzame kontiner za to množico. Velikost se ravna po potrebi blagovnega prometa. Seveda prihajajo v poštev le postaje z živahnim prometom.

Da si predložimo uporabo kontinerjev, naj navedemo sledeči primer: iz Maribora je določenih za Celje 500 kilogramov kosovnega blaga, zabojev, vreč, sodov in nekaj komadov strojev. V skladišču v Mariboru se vsi komadi, oddani za prevoz z železnico v Celje, takoj pri predaji zlože v kontiner za Celje. Blago potem ne bo težalo vse križem, ampak bo lepo spravljeno v posodo. Čim se vlak

sestavlja, se kontiner na nizkem vozičku porine naravnost v vagon, kar traja eno ali dve minuti. V vagon pridejo še kontinerji za druge večje postaje. Na vmesnih postajah se komadi, oddani za Celje, tudi položijo v posodo za to postajo, ki se na ta način polagoma polni. V Celju se kontiner postavi na tla z majhnim dvigalom, kar zopet ne traja več kot eno ali dve minuti, in dvigne v vagon druga posoda s paketi, namenji na pr. za Ljubljano. Tako se kontinerji na postajah do namembnega kolodvora dopolnjujejo in potem dvignejo iz voza. Vse to traja komaj par minut, dočim se izgubi sedaj, ko je treba vsak posodni komad podajati iz voza ali ga nalagati, pol ure in še več. Tudi blago veliko manj trpi, ker ga po skladiščih in v vagonih ne prekladajo, ampak ostane tam, kjer so ga ob predaji položili.

Najbolj potrebna pa je uvedba kontinerjev v poštnem prometu. Na vsaki večji postaji potrebujejo po deset minut in več za nakladanje in razkladanje pošte, ker roma pač vsak posamezni komad skozi več rok, preden ga položi na voziček ob vlaku ali v vagonu na določeno mesto. Zaradi zamudnega nakladanja pošte se v Mariboru na pr. zaključijo predaja paketov za gotov vlak najmanj poludruge uro poprej. Ako bi se uvedli kontinerji, bi se predaja lahko podaljšala za eno uro, poln kontiner z avtomobilom spravil na kolodvor do poštnih ambulanc in potem dvignil v voz. Na vmesnih postajah manipulacija s pošto ne traja več kot vstopanje in izstopanje potnikov. Od Maribora do Ljubljane bi se z uvedbo kontinerjev postanki na kolodvorih lahko skrajšali za dobre pol ure, kar je v sedanjem hitrem tempu prometa in gospodarskega poslovanja zelo veliko.

Ali ne bi tudi naši merodajni krogi razmišljali o uvedbi kontinerjev na naših železnicah?

Škoda na obcestnih jablanah

NEUKO IN SKODLJIVO POSTOPANJE S SADNIM DREVJEM OB CESTAH, KI GA JE TREBA PREPREČITI.

Niso nam znane vse, ki jih je država že izdala za obcestno sadje, misli se pa lahko, da gredo v težke stotisoče, zato se tembolj čudimo kompetentnim oblastem, da ne preprečijo cestarjem, ko vsako leto tako neuko in neusmiljeno pustošijo po obcestnem sadnem drevju. V Mariboru imamo svojo renomirano sadjarsko šolo, ki bi cestarjem lahko nudila najpotrebnejše nauke o obrezovanju in negovanju mlajšega in starejšega drevja, imamo pa tudi celo vrsto mladih in rutiniranih pomolgov, ki bi lah-

ko in radi nadzorovali to hvaležno in dobičkonosno delo, če bi se sistemizirala taka mesta. Škoda je vsako leto večja in je kmalu ne bo več mogoče popraviti. Ker smo vsi davkoplačevalci pri tem zainteresirani, če že ne drugače, vsaj v tem, da so jabljane za naš denar nakupljene, zato tudi zahtevamo, da enkrat za vselej preneha to brezumno uničevanje sadnega drevja ob naših cestah, da se prirede za cestarje redni kurzi o oskrbovanju sadnega drevja ali pa se nastavi za to par agilitnih in zmognih absolventov sadjar-

ske šole, ki bi naj predvsem nadzorovali vse sadno drevje ob naših cestah, popravili po možnosti že povzročeno škodo in imeli sploh ves obcestni nasad v skrbni. Pogled na sedanje nasade je za umnega sadjereja naravnost obupen, posebno še, če pomisli, kaj si mislijo tujci, ko vidijo, kako delamo mi s sadjem, ki ga morajo oni tako drago plačevati.

g. Italijanski monopol za uvoz lesa. Predvideni italijanski monopol na uvoz lesa je bil odložen do 1. julia t. l. Kljub temu pa se je v Italiji zadeva organizatorično že sedaj pripravila, tako da bo v določenem roku pričel monopol takoj delovati. Za monopolni uvoz lesa je bilo ustanovljenih pet družb, preko katerih se bo po 1. juliju vršil ves uvoz lesa v Italijo. Uvoz lesa iz naše države se bo vršil potem družbe s sedežem v Trstu.

Sport

FIS-ino prvenstvo 1942 v Jugoslaviji

Na konferenci FIS-ine uprave v Zakopanah je bilo sklenjeno, da se določijo države, ki bodo v naslednjih petih letih priredile FIS-ino prvenstvo ter je bila pri tem tudi upoštevana kandidatura Jugoslavije, toda ne za leto 1941., temveč za eno leto kasneje. Prireditelji so sledeči: za leto 1940. Norveška, 1941 Italija,

g. Devizni predpisi, ki smo jih zadnji čas dobili že celo kopico, bodo sistematizirani, kot poroča beograjsko časopisje. Sistematizacija naj bi olajšala razumevanje in ravnanje po teh predpisih.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2339—2377, Berlin 1758.12—1775.88, Bruselj 735.50—747.50, Curih 995—1005, London 204.70—207.90, New York 4349.87—4409.87, Pariz 115.42—117.72, Praga 150—151.50, Trst 230.05—233.15.

Elektri. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 471—473, 4% agrarij 61—62, 4% sev. agrarij 61—62, 6% begl. obvl. 90—91, 6% dalm. agrarij 89.75—90.75, 7% stab. pos. 98 d, 7% inv. pos. 99.50—101, 7% Blair 95 d, 8% Blair 101 d. Delnice: Narodna banka 7800, PAB 227—228, Trbovlje 185—195.

Tekmovanje za pokal LNP-a

LNP je razpisal konkurenco za pokal, v kateri morajo sodelovati vsi prvorazredni klubi podzveze, drugorazredni pa le na svojo izrecno željo in prijavo. Tekmovanje se je po ostalih krajih pričelo že lanske jeseni, ko je tudi termin za pokalno tekmovanje v Mariboru padel pod zabran. Tako bomo imeli priliko, videti te tekme šele v nedeljo, pred startom v pomladansko prvenstveno sezono. Izidi obeh srečanj, ki sta na sporedu, bodo torej v veliki meri služili tudi za podlago prognozam glede plasmaja posameznih klubov v podzveznem prvenstvu, ki je letos več ali manj v zvezi s sodelovanjem v drugi ligi, tako da se bo na račun tega momenta zanimanje za pokalne tekme jako dvignilo. Sodelujoči klubi se zavedajo, da se jim nudi le enkratna prilika, da si priborijo pravico do nadaljnjega tekmovanja ali pa izpadejo, ker se igra po enojnem pokalnem sistemu, prav tako pa morajo tudi vedeti, da so ne glede na sodelovanje SK Ljubljane v zaključnih tekmah, poklicani, da si osvojijo ta pokal.

Za pokal bodo nastopili vsi štirje mariborski klubi, in sicer je ob 13.45 na sporedu Slavija—Železničar, ob 15.15 pa Maribor—Rapid.

Dvoboj mariborskih rokoborcev

Domača rivala Pekovski SK in SSK Maraton bosta v nedeljo pomerila svoje

moči v povratnem srečanju za državno prvenstvo v rokoborbi. Prvo tekmovanje pred tednom dni se je zaključilo s precej visoko zmago Maratona, ker Pekovski SK v nekaterih kategorijah sploh ni postavil nasprotnikov ter so mu pripadle točke brez borbe. Nedeljsko srečanje bo pokazalo, kateri izmed obeh nasprotnikov bo zastopal mesto Maribor v nadaljnjih borbah za državno prvenstvo. Prireditelj bo v nedeljo dopoldne v Sokolskem domu ter vlada zanj velika zanimanje.

OTVORITEV VI. AKADEMSKIH ZIMSKIH IGER.

V nedeljo je princ Olaf v Lillenhamerju slovesno otvoril letošnje VI. akademске zimske igre, na katerih sodeluje 12 narodov s 260 tekmovalci, med katerimi naša država ni zastopana.

s. Akademski četverboj v Cortini d'Ampezzo. Akademске sportne zveze Nemčije, Italije, Madžarske in Švice so sklenile prirediti v Cortini d'Ampezzo četverboj v smučanju, ki bi obsegal tek, smuk in statično tekmovanje. Kot termin pride v poštev 3.—6. marec.

s. Poverljenstvo sodniškega odbora LNP-a v Mariboru (službeno). Pokalni tekmi v nedeljo bosta sodila ss. gg. Bizjak (Slavija—Železničar) in Skalar (Maribor—Rapid). V slučaju najne zadržanosti si priskrbi vsak namestnika sam. — Poverjenik.

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

»Sedma stopnica!« je je zamišljeno ponovil Reynolds. »Hm — morebiti... Naj bo karkoli. Dall, moram to izslediti. Vstal je in podal dečku roko. »In zdaj idi-te. Hvala za vašo pomoč in poklon gospe mam! Recite ji, da jo bom obiskal in ji povedal, kaj mislim o njenem sinu. Vzel je knjigo s police. »Ali bi hoteli tole v spomin na najino seznanje? To je res koristna knjiga v rokopisih in prstnih odtiskih.«

»Najlepša hvala vam, gospod. Ne — ali bi mi je ne hoteli podpisati, gospod? Je rekel novi detektiv.

Reynolds mu je zapisal posvetilo in Bill je bil tisto noč najsmrečnejši deček v Londonu.

»Jenkins.« Je poklical Reynolds, ko je mladi gost odšel. »Vaš stanelec s Selcottovo kuharico je preklekan, kvečjemu ako bi se vi mogli vrniti sem najpozneje do četrta na enajst ponoči. Imam za vas oba delo, ki je precej nevarno, je pokazal svojemu pomočniku, kako je bil sestavljen naslov.

»Vrnem se najkasneje ob desetih. gospod.« je obljubil navdušeni Jenkins.

»Rajši grem takoj tja. Kuharica je strašno oddoljna ženska. Ako se iz vsega tega izmuznem, ne da bi ji obljubil, da ji kupim prstan, ki je zakonitica pomena, bom mislil, da imam peklensko srečo.

DVAJETO POGLAVJE.

V Melwoodski vili.

»Tako, in zdaj si vzemite še kosček tega narastka, drugače ne bom verjela, da vam je šla večerja v slast! Prilijzivi glas kuharice gospoda Richarda Selcotta je prigovarjal tik detektivovega ušesa.

»Ne, res ne več, gospodična,« je odklanjal in se skrivaj oziral na svojo zapesno uro.

Debela in rahla roka je pritisnila na njegovo.

»Ne smete gledati na uro!«

»Zares moram iti k nekemu gospodu točno ob trideset na deset, gospodična: gre za lepo instalatersko delo,« si je naglo izmislil Jenkins. »Kupčije so zdaj tako slabe, gospodična, da se ne smemo igrati s svojimi naročniki. In razen tega bi se vaš gospod jezil, ako bi me tukaj zasačil.«

Zenska se je glasno zasmejala.

»Gospod! — Tole je zasebna soba nas personala,« je razlagala. »Tukaj imamo lahko, kogar hočemo, in nikomu nič mar. Gospodje in gospe so dandanes vesele, če si morejo ljudi obdržati. No, ne bojte se, nihče vas ne bo motil. Kuhinjska pomočnica ne spi v vili, domača služkinja je v kinu in sobarica je šla ležat, ker jo zob boli. In tako sva tukaj lepo sama zase. — In ne recite mi gospodična! Jaz sem Doris za svoje prijateljce. Kako je vaše krstno ime?«

»Leopold,« je lagala nesrečna žrtev svoje poštrevnosti in se potila iz vseh znojin.

»Rekla vam bom Poldi,« je sklenila. *) Navaden policaj.

Ime je imelo usoden zvok za mučnega detektiva. Spominjalo ga je na službo, v kateri je začel in v kateri bi utegnil tudi končati, ako se ne reši pravilno iz te godlje.

»Povejte mi kaj o njih — o tej rodbini tukaj. Rad bi vedel, kako se vam tu godi. Ali se dobro razumete z njimi?« je zbral vse sile.

Kuharici je bilo všeč, da se tako zanima zanj. Začela je obširno pripovedovati o prigodah, z vsemi podrobnostmi, v katerih je vedno zmagovala ona z velikim govorniškim uspehom.

»In navsezadnje, kakor sem jasno povedala naši gospe, vi niste nič več ka-

kor igralka, ko je bila tako nesramna, da mi je rekla, da je treba kuhinjo odrgniti. Ona vam ukazuje gospodični Lejli — groza! Ampak mene ne bo — to vam rečem — in to sem tudi njej povedala!«

»Vi ste res pravil! Če pomislim — in vi ste ji to rekli?« se je čudil Jenkins tako, kakor je upal, da zveni v pravem kuhinjskem slugu. »Ta gospodična Lejla mora biti prava semica, da vse to prenaša!«

»Je, imate prav,« je potrdila Doris. »Pošteno jo je ukrotila in »sedela ta ženska, lady Selcottova. Dajte mi cigareto, Poldi, in prižgite si tudi vi. — Ampak naša lady je sicer strašna pri računanju in gospodinjstvu, drugače pa ni napačna. Kdorkoli izmed njenih prijateljev in prijateljic — in ona jih ima na stotine, vseh mogočih vrst — lahko pride o čude, kakor se jim zdi, in svojo obliko bi posodila komur koli, taka je! Mene ne ujame nihče, da bi mi posodila svojo!« Zasmejala se je s cigareto v ustih.

»Vi pa tudi vse opazite,« je hvalil Jenkins, ko se je dušila in kašljala, ker je vdihnila dim. »To je gotovo velika hiša!« In ko ga je naglo in sumljivo pogledala, je brž dodal: »Mene zmeraj zanimajo povsot vodovodi, naprave za »grevanje vode in drugo, veste?«

»To je prav — človek mora biti za delo kakor ris. Taki ljudje so dobri zborniki moške. Boljši kakor tale zakon nad na-

Nova celjska sodna palača

Celje, 22. febr.

Včeraj se je sestala na okrožnem sodišču v Celju komisija, ki jo je vodil namestnik predsednika apelacijskega sodišča v Ljubljani g. dr. Mastnak in ki so ji prisostvovali trije zastopniki banke uprave, zastopnik mestne občine g. dr. Voršič in podžupan g. Sternecki ter inž. Dolničar in inž. Brstovšek. Komisija je pregledala načrte za gradnjo in je izrekla popolno soglasje za nje, kakor so bili sprejeti na anketah. Ogledala si je pro-

stor na Glaziji, ki ga je določila mestna občina za novo justično palačo in soglešno ugotovila, da je prostor primeren. Obenem sta v Beogradu intervenirala za novo sodno palačo v Celju poslanca dr. Golia in Mihelič. Zadnji čas je, da s kolli podprt labirint neha služiti za okrožno sodišče tretjega slovenskega mesta in da se akcija za novo sodno poslopje v Celju po tolikih komisijah, intervencijah in pisanju premakne z mrtve točke.

Nova cesta v Polulah

Celje, 22. febr.

Nekaj tednov so bila prerekanja med nekaterimi lastniki hiš ob projektirani novi cesti Celje—Laško v Polulah. Vprašanje je namreč bilo, ali naj se cesta razširi v strugo Savinje, pri čemer bi znašala gradnja nasipa 80.000 din, ali da se razširi na vrtove pred hišami, ki bi jih občina odkupila za 20.000 din. Cesta bi bila v prvem primeru ravna, v dru-

gem pa malo zaokrožena. Včeraj se je pod vodstvom inž. Šturma iz Ljubljane sestala komisija za regulacijo Savinje, ki je odločila, da bo kljub večjim stroškom tekla cesta ravno in bo razširjena proti Savinji, s čimer bodo hišni stanovalci, predvsem pa gostilničarji, ki bodo obdržali vrtove nekaj metrov od ceste, zelo zadovoljni.

Pižmovke že strašijo

Razmnoževanje pižmrov v naših krajih kljub energičnemu zasledovanju vedno bolj raste. Že pred kratkim je »Večernik« o tem poročal. Sedaj se je nadpazniku g. Verbenjšku v Sv. Miklavžu pri Mariboru posrečilo s pastjo, ki je nedvomno njegova iznajdba, tekmo par dni 12 kom. te nevarne živali vloviti in jih oddati tuk. zool. preparatorju Francu Walnerju, G. Verbenjšku pristojna za njegovo delovanje na tem področju priznanje od strani merodajnih oblasti.

Fotografski posnetki gomje Savinjske doline

Tujskoprometna Zveza »Putnik« v Mariboru vrši tehnične predpriprave za izdajo kolektivnega propagandnega prospekta gornje Savinjske doline. Posebno pozornost posveča Zveza predvsem prvotnemu slikovnemu materialu ter zbira pa možnosti še neobjavljene v propagandne svrhe učinkovite slike. V posvet pridejo motivi iz gornje Savinjske in iz Logarske doline, predvsem Moziške, Ljubno, Gornji Grad, Luče, Solčava, sama Logarska dolina, Robanov kot, Moziške planine, Raduha, Savinjske Alpe v okviru Logarske doline itd. Tujskoprometna Zveza »Putnik« v Mariboru prosi fotografe in fotoamatere, da ji v gornjo svrhu stavijo na razpolago prvovrstne slike iz navedenih predelov. Obenem naj javijo cene za posamezne fotografije, oziroma pogoje za reprodukcije. Slike naj se pošljejo čimprej na naslov Tujskoprometne Zveze »Putnik« v Mariboru, Trg svobode-Grad.

USPELA SOKOLSKA PRIREDITEV V GOR. RADGONI

Že od nekdaj vsi pustna prireditelji gornjeradgonskega sokolskega društva, ki je vsako leto na pustno soboto, kot ena najelitnejših in lepih prireditev trga Gornje Radgone in tudi letošnja je v vsakem oziru izredno dobro uspela. Lepa jasna noč in suhe ceste so privedle tokrat precej posetnikov iz okolice, tako da so bili prostori kolodvorske restavracije, kjer se je prireditev vršila, premajhni. Tudi tokrat se je ponovno izkazala nujna potreba po večji dvorani, katero bo zgradilo društvo še to leto. Posetniki so upoštevali, da je čisti dobiček namenjen v fond za zgradbo doma ter je poleg moralne tudi gmotna stran dobro uspela. Lani in okusni kostumi številnih mask so dvignili lepoto družabnega večera, za dobro razpoloženje pa je skrbel murskosoboški jazz pod vodstvom g. Luba, ki je s svojimi modernimi slagerji in okroglimi valčki napravil poskočno staro in mlado, tako da je vsakdo prišel na svoj račun. Kot najlepši maski sta bili nagajeni gđ. Rezi Zigert iz Lutverca in Pavla Jurša iz Gornje Radgone. Lep pričekal par v narodni noši sta bila gospa Julika Koroščeva in »Drašek z Veržeja«; gospa Koroščeva je s svojo Segavostjo in originalno razprodajo raznih pridelkov nabrala za društvo precej lepo svotico, za kar ji izreka društvo zahvalo, kakor tudi vsem, ki so pripomogli na kakoršen koli način, da je prireditev tako lepo uspela. Toda kakor že vedno, so tvorili nekateri tokrat svojevrstno »izjemo«, da se nekdaj posetili pustno prireditev onstran meje v Radkersburgu, kjer je bila prirediteljica NSV.

Šah

Novi prvak ČSR

Nacionalni turnir v Pragi za prvenstvo ČSR ni dal prvaka, ker sta dosegla enako število točk znani čl. mojster Opočensky in Herman. V Caslavi sta sedaj oba zmagovalca odigrala match 4 partij, ki ga je odločil Opočensky v svojo korist v razmerju 3:1. Opočensky je bil čl. prvak že leta 1932; na nacionalnem turnirju 1933 pa je moral naslov prvaka prepustiti Flohru, ki je letos ta naslov izgubil, ker se turnirja ni udeležil. Po pravilih Zveze čl. šahistov si pa ta naslov lahko spet pridobi šele na prihodnjem nacionalnem turnirju.

Iz matcha za prvenstvo čl. republike prinašamo naslednjo partijo:

Holandska obramba.

(2. match-partija v Caslavi).

Beli: Herman. Črni: Opočensky.
1. d4, e2, c4, f3, g3, Sf6 4. Lg2, Lb4+ (Aljehinov maneuver, čigar smisel je v tem, da stoji beli lovec na d2 precej

nerodno) 5. Ld2, Le7 6. Sc3, 0—0 7. Sh3, d6 8. Db3, Sc6 9. e3, Ld7 10. a3 (izsiljeno, ker je grozilo 10...Sa5), Kh8 11. De2, Dc8 12. b4, e5 13. Sd5, Tc8 14. b5, Sd8 15. Sxe7, Dxe7 16. Dxe5, Dxe5 17. Lc3, Dc7 18. 0—0, Se4 19. Ld4, Sc6 20. Sf4, e6 21. Sxe6, Lxe6 22. b6, axb6 23. Lxb6, Df7 24. Tacl, a5 25. exd5, Lxd5 26. h4 (26...Sg5 je treba preprečiti, Dg6, 27. Ld4, Tf8 28. Db2, Te7, 29. Le5, Tce8 30. Lf4, h6 31. De2, Sf6 32. Lxd5, Sxd5 33. Db2, Kh7 34. Tc4 De6 35. Tfcl, Tg8 36. Kg2, Ta8 37. a4, Sf6 38. Td4, Sd5 39. Tc4, Df7 40. Le5 (napaka, ki velja kmeta; sicer pa je bila bela pozicija že tako ali tako precej slabotna), Se3, 41. fxe3, Dd5+ 42. Kf2, Dxe5, 43. Dxe5, Txe5 44. Tbl, Tc7 45. Teb4, Ta7 46. Kf3, Txe5 47. Td1, Ta5 48. Td1, Kf6 49. Txb7, Txb7 50. Txb7 Txa4, 51. Tc7, Tc4, 52. h5, Te2 53. Ta7, e5 54. e4 (to le še pospeši poraz belega), Tc3, 55. Kf4, fxe4, 56. Ta6+, Kf7 57. Ta7+, Kf8 58. g4, e3 59. Kf3, Tc4 60. Ta5, Kf7 61. Kxe5, Txd4 62. Txe5, Tg5 in beli preda, ker je zanj končnica po zamenjavi stolpov izgubljena.

S sodišča

Potepuhi in tatje

23 letni Franc Turšak in leto dni starejši Ivan Murko, oba delavca iz Mestnega vrha pri Ptuj, sta bila poklicana na okrajno sodišče v Ptuj na zaslišanje zaradi neklih tatvin. Po zaslišanju nista odšla domov, ampak sta zavila v prvo ostafijo in zapila zadnje kračarje. Brez denarja pa nikakor nista hotela domov; če jima je mesto denar vzelo, jima ga naj še vrne. Začela sta trkati po stanovanjih. Tako sta prišla v Taborsko ulico na neko stanovanje, kjer ni bilo nikogar doma ter vlomila. Na begu ju je dohitela policija ter ju aretirala. Turšak pravi, da je bil pijan ter da se ničesar ne zaveda, Murko pa trdi, da je vlomil Turšak.

Druga obtožnica dolži prav tako delavca enakih let iz Mestnega vrha pri Ptuj, Alojza Alta, Turšaka in kočarko Lizo Hercogovo iz Sp. Brega, da so lani kake trikrat na Janževem vrhu vlomili in odnesli pijačo in različno gospodarsko

orodje. Kodrič Ivana, posestnika v Mesnem vrhu pa je obtožena, da je ukradene stvari sprejemala v shrambo. Alt, Turšak, Murko in Kodričeva so nadalje vlomili pri Podpečanu v Krčevini pri Ptuj ter mu odnesli kokoši. Turšak sam pa je še obtožen, da je odnesel Janezu Altu v Mesnem vrhu pšenico in jo prodajal. Alt in Turšak sta bila tudi obtožena, da sta poskusila vlomiti pri Veslič Neži, Kodričevi pa še posebej, da bi ju nagovarjala k tatvinam.

Pred malim kazenskim sonatom so se zagovarjali Turšak, Murko in Kodričeva ter bili obsojeni Turšak na 10 mesecev, Murko pa na 6 mesecev strogega zapor in oba na izgubo častnih državljskih pravic za dobo treh let. Kodričeva pa je bila obsojena na 2 meseca in 10 dni strogega zapor. Proti Altu in Hercogovi je bilo postopanje izločeno, ker nista prišla na razpravo.

Smrtna žrtev fantovskega pretepa

Celje, 22. febr.

Lani 24. junija so šli fantje iz Pezdevškovega hrama v Cerovcu v šmarnskem okraju. Za njim je prišel obtoženi 26-letni Čerovšek Franc, ki se je zapletel z Cebancem v prepir radi nekega dekleta. Za gručo je prišel še Ciril Novak in kričal, da Cebanca nihče ne bo tepel. Fantje so se začeli ravnati in Novak je udaril s pestjo Franca Jazbeca. V naslednjem trenutku pa se je Novak opotekel. Iz vratu mu je tekla kri in zastokal je: »Zaboden sem. Jazbec me je.« Toda kazalo je, da Novak ne bo umrl in okrajno sodišče v Šmarju je obdoločilo po zaslišanju prič Jaz-

beca na 6 mesecev in Cerovška na tri mesece strogega zapor. 17. nov. pa je Novak na posledični vbojčaja umrl in je okrajno sodišče v Celju to razsodbo razveljavilo, spise pa dalo drž. tožilstvu, ki je sestavil novo obtožnico, o kateri je včeraj razpravljala senat tožnice.

Noben izmed obtožencev ni priznal, da je zabodel Novaka. Priče so odgovarjale nejasno in sodniki so jih morali trdo prijeti, ker je bilo v njihovi občini že več ljudi obsojenih radi krivega pričanja na ječo. Ni se pa moglo sodišče prepričati, kdo je res zabodel Novaka, kajti Čerovšek je dvema pričama rekel, da je on

mi,« je pokazala z debelim palcem na stop.

»Mislite, da se vaša gospoda ne razume dobro?« je začuden vprašal Jenkins. »Jaz sem mislil, da se taki gospodje ženijo iz ljubezni.«

»No, ta dva se naravnost ne tepeta, to je pa tudi vse,« je odgovorila kuharica. »On, gospod Richard — divja, ker se ona vrača na oder, in potem je tu vedno kak vršč s to njeno materjo. Neprestano v stiski in dolgovih, ta stara coprnica. Vkrade se sem kaj vselej naskrivaj, kadar ni gospoda Richarda doma.«

»No, to je vendar naravno pri materi, da hoče videti vsoto hčerko,« je menil Jenkins.

»Pojdite, pojdite, vi šemški Hčerko! Njej je samo za denar, in če me vprašate — kuharici se je znižal glas v dramatično šepetanje — »ta stara sova ve tako marsikaj iz preteklosti svoje hčere in zato jo izzema — go, hči ji mora plačevati, veste? Gotovo ji grozi, da bi sicer povedala gospodu Richardu resnico. No, kaj pravite zdaj?«

»To je grozno! Matile se je grozil navadni instalaterski pomočnik. »Pa kje je ta njena mati zdaj?«

»Najbrže spet na poti v igralnico v Monte Carlu. Doblila je od gospe spet pošten zavojček, ko je bila včeraj tu — ali pa ji je dala že predvčerajšnjim. Soba-

rica ima dobra ušesa.« Spet je zapazila, da je Jenkins pogledal na uro; zato je hitela, da bi mu pokazala nove zanimivosti. »Ali bi radi pogledali po hiši? Ako vas zanimajo cevi?« je vprašala. »Rodbina včeraj neke zunaj in se bo vrnila šele čez nekaj ur.«

Jenkins je hitro vstal in šel po stopnicah za njo gledati razne sobe; nikjer si ni pozabil dobro ogledati razne vodovodne in ogrevalne naprave.

Z raztreseno pozornostjo je poslušal kuharično razlaganje, kje je spalnica in oblačilnica gospoda Richarda, postal pa je živahnejši, ko sta prišla na drugo stran hodnika in je kuharica rekla, da spi tam gospa Selcottova.

»Med njeno sobo in sobo gospodične Lejle je oblačilnica, ki je obema skupna,« je razlagala.

V oblačilnici je ležalo na mizi nekaj nakita.

»Jej — ali ni tole nekoliko neprevidezno?« se je čudil Jenkins.

»Kaj ne — zelo nemarno!« je soglašala kuharica. Dvignila je prstan in dobrikavo pogledala mladega moža. »To je lep kamen, Polid, ne? In modra je moja barva.«

Jenkins je zadržal dih. V prstanu, ki ga je držala, je bil velik četrtoogoln opal, obrobjen z drobnimi diamanti! Tak prstan je videl Parsons na prstu neznane žene, ki je obiskala Ardeena v Ingramo-

vem stanovanju.

»Mlada dama je morda pozabila svoj zaročen prstan?« je rekel in se dotaknil nevarnega predmeta.

»Oh, gospodična Lejla ni zaročena — njen oče skrbi za to, da se ne zaroči. Ne vem, čigav je ta prstan. Morebiti je last nove tajnice, gospodične Burnettove. Bila je danes tukaj, je rekla sobarica, in je govorila z našo gospo kot najboljša prijateljica. — Pojdite, pokažem vam prtičke.«

Ravno sta si ogledala jedilnico in knjižnico, ko sta čula majhen ropot.

»Pst! Nekdo odpira vrata. Bodite tiho,« je vlekla nesrečnega gosta v shrambo porcelana.

Z vsemi neprijetnimi občutki zasledena vlomilca je stal Jenkins v shrambi in napeto poslušal. Slišal je, kako nekdo odklepa z ulice v vežo, nato pa tihe korake po veži in naglo govorjenje.

Zdajci se je njegov strah umaknil čisto drugemu občutku. Ta dva človeka zunaj, očitno mož in žena, se nista vedla kakor normalni prebivalci hiše. Gibala sta se kot teta in šepetala. Vrata shrambe niso bila popolnoma zaprta; Jenkins jih je odprl še za palec.

»Pravim vam, da ne vem, kje je to,« je obupno šepetal ženski glas.

»In jaz vam pravim, da morate to najti,« se je glasil možev odgovor. »Hitro!

Počakam v knjižnici.«

Jenkins je slišal odpirati in zapirati vrata v najbližjem sosesstvu, nato pa so zakrpalce stopnice pod korakom žene, ki je šla pregledovat.

»Pojdite, hitro,« je velela kuharica in ga hitro peljala ven, nato pa po zadnjem stopnišču na ulico. »Ne vem, kdo je bil,« je odgovorila na njegovo vprašanje.

»Najbrže gospodična Lejla ali naša gospa. Moram domov pogledat, kaj je.«

Jenkins je zapustil svojo gostiteljico, komaj se izognil poljubu. Kuharica ga je toplo vabila, naj pride spet čimprej zvečer.

Precej potrj je pravil inspektorju o rezultatu svojega zanimivega obiska.

»Prav reven plen, gospod,« je končal.

»Mislite? Prav narobe, fant,« je ugovarjal Reynolds. »Dognali ste zelo važno reč. Modri opalov prstan je eno izmed domaćih dam, če ni tam morda še katera nam neznana dama, ki ima podoben prstan. Celia Burnettova ne prihaja v poštev, zakaj ni mogla biti v Angliji, ko je neznanka s tistim prstanom obiskala Ardeena v Ingramovem stanovanju — neko nedeljo ponoči z nekoliko možmi.«

»Ko bi bil vsaj mogel videti tistega moža in ženo ali izvedeti, kaj sta prav iskala,« je tarnal Jenkins, ki sta bili bolj zadovoljena. (Dalo sledi.)

Lepo uspela reduta ISSKM

Maribor, 22. febr. Sinoči je priredil SSK Maribor v vseh prostorih sokolskega doma odlično uspešno reduto, ki je tako po organizaciji kot zel dobri udeležbi časa primerno zaključila mariborsko pustno in predpustno dobo raganja in vselega razpoloženja. Prostor Sokolskega doma so bili tokrat naravnost presenetljivo lepo prirejeni in dekorirani. Akad. slikarju Zoranu Mušiču, po čigar navodilih so se dela izvajala, gre popolno priznanje. Prireditelj je obiskoval številno meščanstvo, med njimi smo opazili tudi več odličnikov javnega življenja in vojske. Dadvse številne pa so bile pester in odlično razpoložene maske

vseh vrst. Za najlepše maske je bila izbirala zelo težka, ter se je za ta naslov vnela huda konkurenca, saj so prireditelji prodali prav vse glasovnice, ki so bile namenjene v to svrhu. Izid tekmovalja pa je naslednji: kot najlepša maska je bila priznana ga. Vikica Maver, dalje ga. Greta Muhlić, gđc. Vilma Kišovar, ga. Pavla Pergler in ga. Ilona Fras. Letošnja prireditev ISSK Maribora je pokazala, da ima društvo v Mariboru mnogo sebi naklonjenega občinstva, ki ve ceniti požrtvovalnost in organizacijo takole v sportnem kot tudi družabnem pogledu.

Zanimivosti

Moč Gilbertovega groba

VSAKO DEKLE, KI SE ŽELI POROČITI, NAJ SAMO OBIŠČE GROB VELIKEGA FILMSKEGA ZVEZDNIKA.

Smrt Johna Gilberta je svoj čas zelo razžalostila mnoge njegove oboževalce. Mesece in mesece po njegovi smrti so prihajale na njegov grob številne žene in dekleta v črni. Vse so po ure dolge štete nad grobom velikega ljubavnika nemege filma.

Toda s časom je bilo teh žena na grobu vedno manj in manj, dokler navsezadnje ni ostala samo še ena. Vsa v črni, pod kopreno, je tudi naprej prihajala vsak dan na grob in polagala nanj šopek belih rož.

Popolnoma razumljivo je, da so začeli o tej ženi in njenih obiskih Gilbertovega groba v Hollywoodu mnogo govoriti, in to tembeli, ker so vedeli, da ta dama ni niti žena niti ljubinka preminulega igralca.

Stvar je končno postala tako skrivnostna, da se je nekaj novinarjev odločilo, spoznati njeno tajnost. Toda dnevi so minevali in novinarji niso mogli izvedeti nič podrobnejšega, kajti neznana žena je prihajala z luksuznim avtomobilom na pokopališče, in pod njeno tančico ni bilo mogoče spoznati obraza. Zaprtačjo pokopališče, je vedno odhajala v neka garažo, iz katere potem ni več prišla.

Tako je šlo naprej tedne dolgo. Nekega dne pa na veliko presenečenje novinarjev dama v črni ni prišla na Gilbertov grob. Naslednjega dne prav tako.

Grob je od tedaj ostal sam, brez obiskovalcev.

Vzrok: dama v črni se je poročila. O tem dogodku so dolgo govorili v Hollywoodu, časniki so pisali o njem in skoro je kazalo, da se bo vsa stvar pozabila, ko je na Gilbertov grob zopet začela prihajati neka dama v črni. Po njeni zunanosti je bilo videti, da ni ista kakor prej.

Nekaj tednov pozneje je tudi to ni bilo več, in pojavila se je tretja, četrta, peta... In šele nedavno so zvedeli v Hollywoodu, kaj je na stvari. Nekaj mož poslovnega duha je izkoristil naključje prve dame in prišel na misel, da bi na ta način zainteresiral moške za žentev, oziroma da na ta način najde dekletom ženina.

Popolnoma diskretno je pošiljal svoje »stranke« na pokopališče, jim dajal navodila, kako se naj na njem obnašajo in kako naj s solzami ganejo moške, ki so vedno po časopisih lahko spoznali, kdaj se je pojavila na pokopališču kaka nova žena v črni na Gilbertovem grobu.

Ta edinstveni žentevni urad je delal nekaj mesecev odlično in njegov lastnik je zaslužil precejšnjo vsoto dolarjev. Nekeč je izjavil, da ni srečen kako zato, ker je zaslužil precej denarja, temveč tudi, ker je s svojim posredovanjem uspel, da je poročil 26 deklet s samimi bogatimi mladeniči.

Detektor zaljubljenosti

AMERIŠKI POIZKUS, UGOTOVITI ČUSTVENE ODOŠAJE.

Iz Amerike prihajajo poročila, da je dr. William Marston, ki je svojčas »iznašel« pripravo za »odkrivanje laži«, dal patentirati novo iznajdbo, s pomočjo katere se da ugotoviti globina ljubezni katere koli poizkusne osebe. Priprave so že preizkusili v ameriškem znanstvenem zavodu. Ta stroj pokaže z vso gotovostjo:

1. Ali mož ljubi svojo ženo in če je ne, tedaj zakaj ne.
2. Ali se je kdo oženil iz ljubezni ali zaradi denarja.
3. Ali je temelj ljubezni med dvema človekoma višje čustvo ali samo gola strast.

Dr. Marston pripominja, da stroj odgovarja še na več vprašanj, povezanih z ljubeznijo. Pri poizkusu je pozval eno prisotnih dam, Mrs. Alice Hustedovo iz Washingtona, h »generalni« skušnjaji.

Mrs. Hustedova ima dva prijatelja: studenta medicine iz Seattle in lastnika reklamne pisarne iz New Yorka. Ne more se pa za kogar koli od obeh odločiti.

Dr. Marston ji je pritril na prsa svoj aparat, imenovan »pnumograf«, drugi stroj z imenom »siynomanometer« pa ji je pritril na desno nogo. Po nekaj zdrav-

nikovih vprašanj sta oba stroja pokazala, da daje omenjena dama odločno prednost studentu iz Seattle.

Za pojasnilo je dodal dr. Marston, da »detektor ljubezni« temelji na istem načelu kakor »detektor laži« in zaznava spremembe pritiska krvi in dihanja; tako da lahko brez dvoma pokaže, ali oseba laže ali govori resnico. Z odzivanjem na različna vprašanja je mogoče ugotoviti,

ali je oseba zaljubljena in kakšne vrste je njena ljubezen.

x Spomenik, ki bo vsako leto drugačen, nameravajo postaviti ameriški krojači. To bo spomenik modi v San Franciscu in bo predstavljal elegantno oblečeno damo. Spomenik bodo vsako leto prenašali in dama bo dobila novo, moderno toaleto.

MALI OGLASI

CENT MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. naimanjša pristojbina za 10 oglasov je din 5.—. Družbe preklicajo doplačila in izločajo oglasni din 1.— na besedi. Naimanjši znesek za 10 oglasov je din 10.—. Dodelo diskane besede se računalo dvolno. Oglasni din 10.— za 10 oglasov obliže traja din 2.—. Znesek za male oglasne se obliže tako pri naročilu koliko za 10 oglasov v istem sklopu v naročilu ali po odločitvi oglasne na četrti račun 41. 11. 406. Za vse oglasne odgovore glede malih oglasov se mora obrniti znanst. na 3 din.

Razno

PONIKLANJE IN POKROMANJE vseh vrst predmetov, dobro in poceni pri »Ruda«, Maribor, Trstenjakova ul. 5. 958

MEDARNA

Prva specialna trgovina za med. Ljubljana, Zidovska ul. 6, nudi prvovrsten sortiran čevlji med lastnega pridelavca in najnižje cene, ših čevljarjev po najnižji ceni. Na delo in na drobno. 1346

STARO ŽELEZJE

kovine, li-line, vsakovrstne stroje, orodje ter vse železne predmete kupuje po najvišji ceni. Justin Gustinčič, Tattenbachova 14. 1415

KUPUJE SAMO DOMAČE

BLAGO... PREMAG PEKLENICA Last Mesne hranilnice v Mariboru. Priznana najboljša in najcenejša

KURIVO

za domačo in centralno kurjavo, industrije, hotele, gostilne itd., posebno priporočljivo za štet. linke, brez pepela in brez žvepla. Toplotna vrednost 5211 kalorij. Sortacije: kosovce, kockovce, orehove. Samoprodaja za vagonika naročila ter prodaja na maloz. Vse informacije pri B. Mejovšek, Maribor, Tattenbachova ul. 13 in Aleksandra d. c. 23. Tel. 24-57. 1315

FINANCERJA(KO)

z din 25.000 iscem v svrhu izdelave brezkonkurenčnega artikla, velik zaslužek, so delovanje zaželeno. Ponudbe na upravo pod »Ekstistenca«. 1434

DVA GOSPODA

se sprejmeta na hrano, Kosi, lo din 5.—, Naslov v upravi. 1437

Posesi

KRASNE PARCELE sredi Teznega blizu kolodvoza poceni napreda. Vprašati Ptujsko 87. 593

LEPA STAVBIŠČA

v izmeri 500 do 800 m² na prosti. Vprašati pekarna Kovčič, Tezno. 1285

KRASNE STAVBENE

PARCELE v sončni, brezprašni in mirni legi blizu kolodvoza — elektrika, priključek na mestni vodovod, lahek dohod in dovoz — prodaja po zmerni ceni B. Mejovšek, Maribor, Tattenbachova ulica 13. 1314

Prodaj

Prodaj dobro ohranjen, staro

VIOLINO

po zbirni ceni. Ogleda se jo v Klavirski 20-1. vra a 13. 1436

V nalem

GOSTILNO v znamenju v najem ali na račun. Zmožen kavčice. Staudinger, Gosposka (Ilger). 1440

Sobo odda

LEPA SONČNA SOBA se odda. Vrbanska 13. 1426

ODDAM SOBO

s štedilnikom, Pobrežje, Zravska c. 38. 1428

SOBA

se odda 2 gospodoma. Vprašati med 10.—3. uro v Cvetični 27-11, vrata 6. 1432

Stanovanje

GOSPODA sprejme na s'novanje z oskrbo ali brez. Aleksandrova 55. pritičje, levo. 1430

ODDAM STANOVANJE

soba in kuhinja. Ribniško se lo 13. 1431

2 SOBI IN KUHINJA

se oddajo Tattenbachova 26. Vprašati pri hišnici od 2.—4. 1439

Službo dobi

Sprejme se MODISTINJA pomočnica. Naslov v upravi. 1276

KUHARICA

ki je bila v gostilni, valena vseh domačih del, pridna in poštena, okrog 30 let stara, se sprejme takoj. Naslov v upravi lista. 1425

Beli teden

Posebno ugodne cene Ruhinske brisače

Tekstilana Büdefeldt

Maribor, Gosposka ul. 14

SADIAR

ki je večkrat opravi v sadonosniku in hmeljski, naj del stalni zaslužek nri sadu in vrt. podružnici v Rušah. Javi naj se takoj. 1429

DEKLE

ki zna kuhati in vsa druga hišna dela opravljati, ne pod 24 let staro, se sprejme 1. marca. Naslov v upravi »Večerniki«. 1433

Zahvala

Številna udeležba pri pogrebu našega nepozabnega, srčnodobrega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Karla Pernarčiča

želzniskega uradnika nam je pokazala, s kakšnim sočustvovanjem je bila sprejeta vest o njegovem preminutju. Zahvaljujemo se vsem ljubim prijateljem in znanec za izkazanje zadnje časti, posebno pa g. postajnemu načelniku, ostalim predstojnikom, postajnemu osebju Maribor ter godbi in pevskemu zboru za gniljive žalostinke.

Maribor, 22. februarja 1939.

Globoko žalnoča rodina Pernarčič in vsi ostali sorodniki.

PARKETE

HRASTOVE, BUKOVE ter JAVORJEVE v vseh merah nudi in polaga po strokovno izvežanih polagalcih
REMEC-Co. KAMNIK-DUPICA

Zastopnik: inž. C. R. LUCMANH Maribor, Pržana ulica 4